Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 189 (6165) | 16 жніўня 1938 г., аўторак | ЦАНА 10 КАП

ДРУГАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР 1-га СКЛІКАННЯ

* * *

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

АБ СУМЕСНЫМ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА САЮЗА І СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ 15 жніўня 1938 года

Учора, 15 жніўня, у 11 гадзін дня, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося другое сумеснае пасяджэнне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

З дакладам па пункту другому парадку дня Сесіі — аб праекце «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік» выступіў Народны Камісар Юстыцыі СССР тав. **Рычкоў** Н. М.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

АБ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА САЮЗА 15 жніўня 1938 года

Учора, 15 жніўня, у 2 гадзіны дня, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося пятае пасяджэнне Совета Саюза.

Старшынствуе — Намеснік Старшыні Совета Саюза дэпутат **Лысенка** Т. Д.

Совет Саюза заслухоўвае садаклад Члена Камісіі Заканадаўчых меркаванняў дэпутата **Шагімарданава** Ф. В. па пункту другому парадку дня — аб праекце «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік».

Пасля садаклада Камісіі Заканадаўчых меркаванняў Совет Саюза пераходзіць да спрэчак.

У спрэчках выступілі Член Вярхоўнага суда СССР тав. **Галякоў** І. Т. і дэпутат **Андрэева** З. А. (Чэбаксарская акруга, Чувашская АССР).

* * *

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

АБ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ 15 жніўня 1938 года

Учора, 15 жніўня, у 6 гадзін вечара, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося пятае пасяджэнне Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат Н. М. **Швернік.**

Совет Нацыянальнасцей заслухоўвае садаклад Старшыні Камісіі Заканадаўчых меркаванняў Совета Нацыянальнасцей дэпутата П. А. **Тюркіна** па пункту другому парадку дня аб праекце «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік».

Пасля садаклада Камісіі Заканадаўчых меркаванняў Совет Нацыянальнасцей пераходзіць да спрэчак.

У спрэчках выступілі дэпутат М. В. **Гарбачоў** (Сарокская акруга, Карэльская АССР), народны камісар юстыцыі РСФСР тав. Я. П. **Дзмітрыеў**, дэпутаты Г. Н. **Бажулін** (Гармская акруга, Таджыкская ССР), В. П. **Ефрэмаў** (Севастопальская акруга, Крымская АССР), С. Д. **Іонычэў** (Геок-Тэпінская акруга, Туркменская ССР), Старшыня Вярхоўнага суда РСФСР тав. А. П. **Саладзілаў**, дэпутат М. С. **Манукянц** (Джэрабердская акруга, Нагорна-Карабахская аўтаномная вобласць), намеснік старшыні Ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР тав. І. Т. **Нікітчэнка** і дэпутат К. А. **Бармашэў** (Семіпалацінская акруга, Казахская ССР).

НЯЎХІЛЬНА ВЫКОНВАЦЬ УСЕ ДАХОДНЫЯ І РАСХОДНЫЯ АРТЫКУЛЫ БЮДЖЭТА

14 жніўня Другая Сесія Вярхоўнага Совета СССР аднадушна зацвердзіла прадстаўлены Советам Народных Камісараў СССР адзіны дзяржаўны бюджэт на 1938 год. На працягу больш чатырох дзён абедзве палаты грунтоўна і дэталёва абмяркоўвалі [illegible] лічбавыя матэрыялы, артыкулы даходаў і расходаў асноўнага і вядучага фінансавага плана совецкай дзяржавы.

У лічбах бюджэта, як у люстры, паказаны няўхільны рост сілы і магутнасці нашай соцыялістычнай радзімы, бесперапынны рост народнага багацця краіны [illegible] дабрабыту працоўных. У лічбах бюджэта паказаны велізарны размах культурнага развіцця СССР, мацаванне з дня ў дзень абароннай магутнасці краіны соцыялізма. Гэты велізарны рост з'яўляецца прамым рэзультатам перамогі соцыялізма ў нашай краіне, які адкрыў неабмежаваныя магчымасці ўздыму прадукцыйных сіл і бурнага росквіту ўсіх галін народнай гаспадаркі.

Вось чаму кожнае выступленне дэпутата ў Совеце Саюза і ў Совеце Нацыянальнасцей было прасякнута законнай гордасцю за тыя сусветна-гістарычныя перамогі, якія атрыманы на соцыялістычным фронце пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна.

Дэпутаты [illegible] даклад яркімі фактамі росквіту соцыялістычнай прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культуры нацыянальных рэспублік і абласцей Саюза, фактамі нябачанага ў свеце эканамічнага і культурнага ўздыму ўсяго шматнацыянальнага Совецкага Саюза.

Зацверджаны бюджэт [illegible] сапраўдным бюджэтам краіны соцыялізма, ён адлюстроўвае волю і інтарэсы ўсіх народаў нашай квітнеючай радзімы, ён адказвае задачам, пастаўленым перад нашай краінай у галіне далейшага развіцця народнай гаспадаркі і культуры, далейшага ўзняцця матэрыяльнага ўзроўню працоўных і ўмацавання абароназдольнасці.

Бюджэт першай у свеце соцыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян увасабляе ў сабе веліч нашых перамог, велізарную перавагу совецкай сістэмы гаспадаркі, [illegible] матэрыяльна-бытавых і культурных патрабаванняў.

Даходы Саюзнага і рэспубліканскіх бюджэтаў узрастаюць у параўнанні з мінулым годам больш чым на 21 проц., а расходы—на 22,8 проц. Такога росту бюджэтных даходаў і расходаў не ведае ні адна капіталістычная краіна.

Характэрнай асаблівасцю нашага дзяржаўнага бюджэта з'яўляецца тое, што больш 90 проц. усіх яго даходаў паступае ад абагуленай соцыялістычнай гаспадаркі. Падаткі і зборы з насельніцтва, якія ў капіталістычных краінах з'яўляюцца асноўнымі крыніцамі бюджэтаў, у дзяржаўным бюджэце нашай краіны займаюць самае нязначнае месца.

Сродкі бюджэта СССР расходуюцца ў інтарэсах усяго народа. Звыш 70 проц. бюджэтных расходаў падае на фінансаванне народнай гаспадаркі і культуры. На соцыяльна-культурныя мерапрыемствы 1938 года асігнавана 31,4 мільярда рублёў. Гэтыя сродкі пойдуць на жыллёвае будаўніцтва, на будаўніцтва школ і больніц, клубаў і тэатраў, на дзіцячыя сады і яслі і т. д.

Сесія аднадушна прыняла прапанову, унесеную ад імя дэпутатаў, працуючых у профсаюзах, аб уключэнні бюджэта соцыяльнага страхавання ў адзіны дзяржаўны бюджэт. Гэта рашэнне мае выключна важнае значэнне. Яно асновона на тым, што сродкі, якія ўтвараюцца ў бюджэце соцыяльнага страхавання, з'яўляюцца дзяржаўнымі сродкамі і па свайму назначэнню накіроўваюцца на тыя-ж мэты і задачы ў галіне матэрыяльнага і культурнага абслугоўвання працоўных, што і адзіны дзяржаўны бюджэт.

Рост матэрыяльных багаццяў краіны дае магчымасць павысіць заработную плату рабочых і служачых. Паводле зацверджанага бюджэта, агульны фонд зарплаты ў 1938 годзе ўзрасце да 94 мільярдаў рублёў — на 12 мільярдаў рублёў больш супроць 1937 года.

У той час, як у капіталістычных і асабліва ў фашысцкіх краінах бюджэтныя сродкі, сабраныя з насельніцтва пры дапамозе цяжкіх і непасільных падаткаў, ідуць на падрыхтоўку і вядзенне войны, на знешнепалітычныя авантуры і правакацыі, у СССР — адзінай краіне ў свеце — бюджэт служыць інтарэсам народа, забяспечвае яго заможнае і культурнае жыццё.

З асаблівым энтузіязмам Сесія адобрыла расходы на абарону краіны ў суме 27 мільярдаў рублёў. Усе выступаўшыя дэпутаты, выказваючы волю ўсяго 170-мільённага народа, аднадушна адобрылі [illegible] на далейшае ўмацаванне магутнасці нашай доблеснай Чырвонай Арміі, Паветранага і Ваенна-Марскога Флота.

Працоўныя нашай краіны, гарачы патрыятызм якіх [illegible], любяць сваю Чырвоную Армію. Яны ведаюць, што Чырвоная Армія абараняе іх мірную працу, робіць нашу краіну непрыступнай варожаму капіталістычнаму акружэнню.

— Нідзе ў свеце, — піша таварыш Сталін, — няма такіх любоўных і ўважлівых адносін з боку народа да арміі, як у нас. У нас армію любяць, яе паважаюць, аб ёй клапоцяцца. Чаму? Таму, што ўпершыню ў свеце рабочыя і сяляне стварылі сваю ўласную армію, якая служыць не гаспадарам, а былым рабам, цяпер вызваленым рабочым і сялянам.

Вось дзе крыніца сілы нашай Чырвонай Арміі!

Японская ваеншчына, правакаваўшая вайну з Совецкім Саюзам, паспела пераканацца ў сіле і магутнасці нашай любімай Чырвонай Арміі. [illegible]

Сіла нашай Чырвонай Арміі ў тым, што яна — армія народа, што разам з ёй увесь совецкі народ. [illegible]

Зацверджаны бюджэт на 1938 год забяспечвае далейшы рост народнай гаспадаркі і культуры Совецкага Саюза, [illegible] і брацкай дружбы народаў нашай вялікай радзімы.

Бюджэт БССР на 1938 год [illegible] эканамічным і культурным уздыме нашай рэспублікі. Аб гэтым з дастатковай паўнатой ад імя беларускага народа з трыбуны Сесіі заявілі дэпутаты тт. Наталевіч і Кулагін.

На развіццё прамысловасці БССР па бюджэту 1938 года адпушчана 66 мільёнаў рублёў. На развіццё сельскай гаспадаркі адпушчана 36.465 тысяч рублёў. Велізарны рост асігнаванняў вызначан на соцыяльна-культурныя патрэбы — 830 мільёнаў рублёў.

Бюджэт краіны соцыялізма зацверджан. Задача зараз заключаецца ў тым, каб забяспечыць выкананне гэтага бюджэта па ўсіх яго артыкулах. Нельга забываць, што фінансаванне каласальнай праграмы работ, зацверджанай урадам на 1938 год, не магчыма без поўнага выканання даходнай часткі бюджэта.

Строгае захаванне бюджэтнай дысцыпліны, беражлівыя адносіны да народных сродкаў, поўнае выкананне ўсіх абавязацельстваў перад дзяржаўным бюджэтам — свяшчэнны абавязак усіх арганізацый.

Асабліва сур'ёзныя вывады павінны для сябе зрабіць фінансавыя органы і ўсе совецкія і партыйныя арганізацыі Беларусі. Як вядома, народны камісар фінансаў тав. Зверэў у сваім дакладзе законна папракнуў БССР за адставанне па збору сельскіх плацяжоў і ліквідацыі нядоімкі па сельгаспадатку. Гэта адставанне БССР з'яўляецца вынікам таго, што на месцах не наладзілі сапраўднай большэвіцкай работы сярод аднаасобнікаў па забеспячэнню выканання імі дзяржаўных абавязкаў. Задача ўсіх фінансавых работнікаў, партыйных і совецкіх арганізацый рэспублікі—у бліжэйшы-ж час ліквідаваць ганебнае адставанне і змагацца за поўнае выкананне зацверджанага бюджэта на 1938 год па ўсіх яго даходных і расходных артыкулах.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА АКТЫВА ШВЕЙНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Учора ў Доме тэхнікі (гор. Менск) адкрылася рэспубліканская нарада актыва швейнай прамысловасці. Нарада заслухала даклад дырэктара Швейтрэста тав. Лахмана аб рабоце швейнай прамысловасці БССР за першае паўгоддзе бягучага года і аб практычных задачах на далейшае.

Сумарны план першага паўгоддзя швейная прамысловасць выканала. Аднак, гэта ні ў якім разе не магло служыць повадам для самасупакоення, якое адчувалася ў дакладзе тав. Лахмана і ў радзе выступленняў кіраўнікоў швейных прадпрыемстваў.

Як вядома ворагі народа нямала нашкодзілі ў швейнай прамысловасці, вынікі іх подлай дзейнасці і да гэтага часу даюць сябе адчуваць у рабоце раду прадпрыемстваў, аднак аб гэтым чамусьці на нарадзе не гавораць. Дакладчык і за ім большасць выступаючых фіксуюць лічбы зводак, не мабілізуючы актыў на хутчэйшую ліквідацыю вынікаў шкодніцтва. Не чуваць вострай крытыкі і самакрытыкі.

Сёння работа нарады прадаўжаецца. Трэба спадзявацца, што таварышы шляхам шырокага разгортвання большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі выкрыюць усе недахопы швейнай прамысловасці БССР

ДЗЕННІК ПАСЯДЖЭННЯЎ СЕСІІ 15 жніўня 1938 г.

НА СУМЕСНЫМ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА САЮЗА І СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

Даклад Народнага Камісара Юстыцыі СССР тав. РЫЧКОВА аб праекце „Палажэння аб судаўстройстве СССР, саюзных і аўтаномных рэспублік“

15 жніўня, у 11 гадзін дня, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося другое сумеснае пасяджэнне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, Члены Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, Народныя Камісары.

Старшынствуючы — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат Швернік Н. М. прадастаўляе слова для даклада Народнаму Камісару Юстыцыі СССР тав. **Рычкову** Н. М.

— Сталінская Канстытуцыя, — гаворыць тав. Рычкоў,—паднімае правасуддзе і суд на нябачаную ў гісторыі чалавечага грамадства вышыню. Праект «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік», унесены на разгляд Другой Сесіі Вярхоўнага Совета СССР, і зыходзіць з задач совецкага правасуддзя, устаноўленых у раздзеле 9 Канстытуцыі. Ён прадугледжвае далейшае ўмацаванне совецкага суда.

— У царскай Расіі,—прадаўжае тав. Рычкоў,—класавая прырода суда, прадажнасць яго чыноўнікаў знайшлі трапнае адлюстраванне ў прыказках народа. «Где суд, там и неправда» — так вызначаў народ «справядлівасць» і «незалежнасць» царскага суда. «С сильным не борись, с богатым не судись», гаварыла руская прыказка, трапна адлюстроўваючы класавы характар царскага суда. «Не иди в суд с одним носом, а иди с приносом», гаварылі ў царскай Расіі, характарызуючы тым самым прадажнасць, хабарніцтва і вымагацельства, якія працвіталі ў царскім судзе і працвітаюць цяпер у судах буржуазных краін.

— Зараз у фашысцкіх краінах, асабліва ў Германіі і Італіі, — адзначае тав. Рычкоў,—суды пераўтвораны фашысцкімі заправіламі ў просты васцэнак для расправы з працоўнымі. Фашысцкія суды—гэта ганебная камедыя, гэта—грубыя здзекі над правасуддзем. У фашысцкіх краінах пануе сваволле і паліцэйскі разгул, які адкрыта і прама папірае свабоду і дастоінства асобы.

Совецкі суд заклікан ахоўваць шчаслівае, свабоднае і радаснае жыццё совецкага народа, заваяванае ім у лютых баях пад выпрабаваным кіраўніцтвам комуністычнай партыі і пад мудрым кіраўніцтвам вялікага Сталіна. (**Бурныя, працяжныя апладысменты, пераходзячыя ў авацыю**).

Тав. Рычкоў падрабязна спыняецца на праекце Палажэння аб судаўстройстве, які ўлічвае прайшоўшыя ў нашай краіне велізарныя змены з часу выдання асноў судаўстройства ў 1924 годзе.

Новы праект Палажэння аб судаўстройстве забяспечвае далейшае ўмацаванне совецкага суда, як магутнай зброі дыктатуры рабочага класа, далейшую дэмакратызацыю суда ў дакладнай адпаведнасці з патрабаваннямі Сталінскай Канстытуцыі.

Правасуддзе ў СССР мае сваёй задачай абарону ад усякіх пасягацельстваў:

а) устаноўленага Канстытуцыяй СССР і Канстытуцыямі Саюзных і Аўтаномных рэспублік грамадскага і дзяржаўнага ладу СССР, соцыялістычнай сістэмы гаспадаркі і соцыялістычнай уласнасці;

б) палітычных, працоўных, жыллёвых і іншых асабістых і маемасных правоў і інтарэсаў грамадзян СССР, гарантаваных Канстытуцыяй СССР і Канстытуцыямі Саюзных і Аўтаномных рэспублік;

в) правоў і інтарэсаў дзяржаўных установ, прадпрыемстваў, калгасаў, кааператыўных і іншых грамадскіх арганізацый.

Правасуддзе ў СССР мае сваёй задачай забеспячэнне дакладнага і няўхільнага выканання совецкіх законаў усімі ўстановамі, пасадавымі асобамі і грамадзянамі СССР.

Дакладчык гаворыць далей аб выхаваўчай рабоце совецкага суда, які, прымяняючы меры крымінальнага пакарання, не толькі карае злачынцаў, але таксама мае сваёй мэтай іспраўленне і перавыхаванне злачынцаў.

— На варце соцыялістычнай радзімы, — гаворыць тав Рычкоў, — на варце гарантаваных Сталінскай Канстытуцыяй правоў грамадзян СССР у нашай краіне стаіць не толькі суд. Гэты ганаровы і слаўны абавязак з гонарам выконваюць нашы органы НКВД пад кіраўніцтвам вернага сталінскага наркома Нікалая Іванавіча Ежова. (**Бурныя, доўга не змаўкаючыя апладысменты**).

Другая Сесія Вярхоўнага Совета СССР. Пасяджэнне Совета Саюза 13 жніўня. НА ЗДЫМКУ (справа налева): дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР А. Ф. КАВАЛЁЎ, Н. Е. БАТОЎКІН і П. І. СУГАНЯКА (Беларуская ССР). Фото В. Фішмана (Саюзфото).

У поўнай адпаведнасці з Канстытуцыяй СССР праект Палажэння аб судаўстройстве ўстанаўлівае выбарнасць судоў, незалежнасць суддзяў і падпарадкаванне іх толькі закону, удзел ва ўсіх судах народных засядацеляў, адкрытае разбірацельства спраў на судовых пасяджэннях, права абвінавачваемага на абарону і карыстанне роднай мовай.

Новы праект забяспечвае выкананне патрабаванняў праграмы комуністычнай партыі аб пагалоўным прыцягненні працоўных да адпраўлення судзейскіх абавязкаў. Артыкул 11 праекта Палажэння ўстанаўлівае, што суддзямі і народнымі засядацелямі могуць быць усе грамадзяне, якія карыстаюцца выбарчым правам. Артыкул 6 праекта Палажэння ўстанаўлівае ў адпаведнасці з Канстытуцыяй, што суддзі незалежны і падпарадкоўваюцца толькі закону.

Аслабаненне суддзяў ад пасады і народных засядацеляў ад іх абавязкаў дапускаецца не інакш, як па адкліканню выбаршчыкаў, а таксама ў сілу адбыўшагася аб іх прыгавору суда. Аб гэтым гаворыць арт. 17.

У адпаведнасці з артыкулам 111 Канстытуцыі СССР, праект Палажэння ўстанаўлівае гласнасць працэса ў совецкім судзе, з забеспячэннем правоў абвінавачваемага на абарону.

Народныя суды, згодна артыкула 109 Канстытуцыі СССР, выбіраюцца грамадзянамі раёна на падставе ўсеагульнага, прамога і роўнага выбарчага права пры тайным галасаванні—тэрмінам на 3 годы. Такім чынам, дасягаецца нябачаная да гэтага часу дэмакратызацыя народнага суда.

Акруговыя, Абласныя і Краявыя суды і суды аўтаномных абласцей выбіраюцца адпаведнымі Советамі Дэпутатаў Працоўных тэрмінам на 5 год, Вярхоўныя суды Аўтаномных і Саюзных рэспублік — Вярхоўнымі Советамі гэтых рэспублік таксама на 5 год, Вярхоўны суд СССР і спецыяльныя суды (ваенныя трыбуналы, лінейныя суды чыгуначнага і воднага транспарта) выбіраюцца на 5 год Вярхоўным Советам СССР. Існаваўшыя некаторыя абмежаванні для заняцця пасады суддзі адмяняюцца.

Выбары народных засядацеляў робяцца ў тым-жа парадку і на той-жа тэрмін, што і выбары пастаянных суддзяў. На ўвесь час удзелу народнага засядацеля ў судзе за ім захоўваецца заработная плата.

Праект Палажэння ўстанаўлівае, што судовыя прыгаворы, рашэнні і вызначэнні, уступіўшыя ў законную моц, могуць быць апратэставаны толькі Пракурорам СССР або Пракурорам Саюзнай рэспублікі, Старшынёй Вярхоўнага суда СССР і старшынёй Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі.

— Праект Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік, — заканчвае свой даклад тав. Рычкоў, — паказвае працоўным усяго свету, што толькі ў совецкай краіне можа быць створан сапраўды народны, сапраўды дэмакратычны суд. Няхай ворагі памятаюць, што меч совецкага правасуддзя і надалей будзе трапна і бязлітасна апускацца на галовы тых, хто пасмее падняць сваю брудную руку на шчаслівае жыццё совецкага народа, на квітнеючую, радасную краіну соцыялізма.

Па сканчэнні даклада тав. Рычкова сумеснае пасяджэнне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей закрываецца.

У СОВЕЦЕ САЮЗА

15 жніўня, у 2 гадзіны дня, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адкрылася пятае пасяджэнне Совета Саюза.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, Члены Прэзідыума Вярхоўнага Совета, Народныя Камісары.

У парадку дня — садаклад Камісіі Заканадаўчых меркаванняў Совета Саюза аб праекце «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік».

Старшынствуючы — Намеснік Старшыні Совета Саюза дэпутат Т. Д. **Лысенка** прадастаўляе слова для садаклада члену Камісіі Заканадаўчых меркаванняў Совета Саюза дэпутату Ф. В. **Шагімарданаву.**

— Унесены Советам Народных Камісараў Саюза ССР праект «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік», — гаворыць дэпутат Шагімарданаў, — поўнасцю адказвае патрабаванням вялікай Сталінскай Канстытуцыі.

— Праект Палажэння аб судаўстройстве, — гаворыць тав. Шагімарданаў, — правільна намячае поўнае аслабаненне судоў ад якіх-бы там ні было адміністратыўных функцый.

Тав. Шагімарданаў адзначае надзвычай важнае значэнне для паляпшэння якасці работы судоў прапануемае праектам скарачэнне ліку судовых інстанцый. У дзеючай судовай сістэме з-за мноства інстанцый многія справы пераглядаліся па некалькі разоў, а прыгаворы або рашэнні па такіх справах трацілі ўстойлівасць.

Тав. Шагімарданаў заяўляе, што Камісія Заканадаўчых меркаванняў Совета Саюза рэкамендуе Вярхоўнаму Совету прыняць прапановы, унасімыя праектам. Разам з тым Камісія прапануе ўнесці ў праект некаторыя папраўкі. У прыватнасці, прапануецца змяніць рэдакцыю артыкула 23-га праекта Палажэння аб судаўстройстве. Згодна гэтай рэдакцыі выбранне народных суддзяў і народных засядацеляў праводзіцца па выбарчых акругах, адпавядаючым раёну дзейнасці кожнага народнага суда.

Між тым, выбарчая акруга па выбарах народных суддзяў будзе прадстаўляць сабой не тэрытарыяльную адзінку, а будзе ахопліваць поўную колькасць насельніцтва. Таму Камісія Заканадаўчых меркаванняў Совета Саюза прапануе наступную рэдакцыю гэтага артыкула:

«Народныя суддзі і народныя засядацелі выбіраюцца грамадзянамі раёнаў па выбарчых акругах: выбарчая акруга па выбарах народных суддзяў і народных засядацеляў ахватвае ўсё насельніцтва, пражываючае на тэрыторыі дзейнасці данага народнага суда».

Пачынаюцца спрэчкі па дакладу аб праекце «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік».

Першым выступае член Вярхоўнага суда СССР тав. І. Т. **Галякоў.**

Тав. Галякоў падрабязна спыняецца на значэнні новага Палажэння аб судаўстройстве ў справе далейшага паляпшэння работы судовых органаў. Праект Палажэння аб судаўстройстве, складзены на падставе Сталінскай Канстытуцыі, робіць наш суд яшчэ больш дэмакратычным, яшчэ больш моцна звязаным з працоўнымі масамі.

Суддзі незалежны і падпарадкоўваюцца толькі закону — гаворыцца ў артыкуле 112 Канстытуцыі СССР. Выбраны народам, падпарадкаваны соцыялістычнаму закону, выказваючаму волю народа і стаячаму на варце інтарэсаў соцыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян, совецкі суд з'яўляецца магутнай зброяй у барацьбе за ўмацаванне соцыялістычнага ладу, за абарону граніц СССР, за далейшы росквіт культурнага, радаснага і заможнага жыцця працоўных нашай радзімы.

— Сталінская Канстытуцыя, — гаворыць тав. Галякоў, — высока ўзняла аўтарытэт совецкага суда. Гэта абавязвае суд узняць якасць судовай работы да ўзроўню задач, пастаўленых Канстытуцыяй.

Нашы суды яшчэ не могуць пахваліцца добрай якасцю сваёй работы. Процант адмененых рашэнняў і прыгавораў народных судоў усё яшчэ вялікі. Не зжыта яшчэ валакіта ў судзе. Такія недахопы ў рабоце суда не могуць быць больш цярпімы.

Тав. Галякоў падрабязна гаворыць аб задачах Вярхоўнага суда СССР. Згодна артыкула 104 Канстытуцыі СССР, Вярхоўны суд Саюза ССР з'яўляецца вышэйшым судовым органам. На яго ўскладаецца нагляд за судовай дзейнасцю ўсіх судовых органаў СССР і Саюзных рэспублік. Гэты нагляд мае велізарнае палітычнае значэнне і з'яўляецца неабходнай мерай, забяспечваючай інтарэсы совецкай дзяржавы, дзяржаўных прадпрыемстваў, інтарэсы асобных грамадзян ад парушэнняў закона, далёка яшчэ не зжытых у рабоце суда.

Заканчваючы сваю прамову, тав. Галякоў гаворыць:

— Праект новага Палажэння аб судаўстройстве з'явіцца моцнай асновай для таго, каб совецкі суд стаў яшчэ больш магутнай зброяй соцыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян у барацьбе за ахову непахісных асноў соцыялізма супроць пасягацельстваў усіх ворагаў, фашысцкіх наймітаў, за ахову правоў і законных інтарэсаў грамадзян нашай вялікай соцыялістычнай радзімы.

Затым слова прадастаўляецца дэпутату З. А. **Андрэевай.**

У заключэнне тав. Андрэева выражае ўпэўненасць, што Сесія аднадушна адобрыць і зацвердзіць прадстаўлены праект «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік».

На гэтым пасяджэнне Совета Саюза заканчваецца.

(Працяг дзенніка гл. на 2-й стар.).

ДРУГАЯ СЕСІЯ ВЯРХОУНАГА СОВЕТА СССР 1-га СКЛІКАННЯ

ДЗЕННІК ПАСЯДЖЭННЯЎ СЕСІІ

15 жніўня 1938 года

У СОВЕЦЕ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

15 жніўня, у 6 гадзін вечара, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося пятае пасяджэнне Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат Н. М. **Шверн**ік.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, Члены Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, Народныя Камісары.

З садакладам аб праекце «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік» выступае Старшыня Камісіі Заканадаўчых меркаванняў Совета Нацыянальнасцей дэпутат П. А. **Тюркін.**

— Камісія Заканадаўчых меркаванняў, — гаворыць тав. Тюркін, — лічыць, што прадстаўлены праект Палажэння аб судаўстройстве поўнасцю адказвае патрабаванням Сталінскай Канстытуцыі.

Важнейшы прынцып совецкага судаўстройства заключаецца ў выбарнасці народных суддзяў і народных засядацеляў на падставе ўсеагульнага, прамога і роўнага права пры тайным галасаванні.

Палажэнне аб судаўстройстве падкрэслівае прынцып незалежнасці суддзяў і падпарадкавання іх толькі закону. Гэта ўмацуе ролю і значэнне суда, яшчэ вышэй узніме яго аўтарытэт.

Выключнае значэнне ў Палажэнні маюць артыкулы, якія накіраваны на забеспячэнне правоў і інтарэсаў нацыянальнасцей, уваходзячых у СССР (вядзенне судапраізводства на мовах Саюзных і Аўтаномных рэспублік і абласцей, забеспячэнне перакладу і т. д.).

— Камісія Заканадаўчых меркаванняў Совета Нацыянальнасцей уносіць прапанову, — заяўляе тав. Тюркін, — адобрыць прадстаўлены Советам Народных Камісараў Саюза ССР праект «Палажэння аб судаўстройстве СССР. Саюзных і Аўтаномных рэспублік».

Далей тав. Тюркін ад імя Камісіі ўносіць рад дадаткаў і ўдакладненняў да праекта Палажэння. У, прыватнасці, артыкул 5 Палажэння прапануецца дапоўніць указаннем, што правасуддзе ў СССР ажыццяўляецца на пачатках адзінага і роўнага для ўсіх суда, незалежна не толькі ад маёмаснага, службовага і соцыяльнага становішча, але і незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці. Артыкул 21 прапануецца дапоўніць указаннем, што народныя суды вядуць таксама і грамадзянскія справы паісках аб парушэнні жыллёвых правоў.

У заключэнні тав. Тюркін спыняецца на радзе недахопаў у рабоце Народнага Камісарыята Юстыцыі СССР і яго мясцовых органаў.

Затым пачынаюцца спрэчкі па дакладу аб праекце «Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік».

Першым выступае дэпутат М. В. **Гарбачоў.** Адабраючы прадстаўлены праект Палажэння аб судаўстройстве, ён гаворыць, што гэты праект забяспечвае далейшую дэмакратызацыю совецкага суда і паляпшэнне якасці яго работы.

З вялікай прамовай выступае Народны Камісар Юстыцыі РСФСР тав. Я. П. **Дзмітрыеў.** Ён прыводзіць цікавыя даныя аб тым, як разам з ростам культуры і дабрабыту народа ў нашай краіне ў велізарнай ступені змяншаецца злачыннасць.

Старое, шкодніцкае кіраўніцтва Наркамюста прабавала разбурыць судовую сістэму, скарыстаць суд для апарочвання чэсных совецкіх грамадзян. Новае кіраўніцтва Наркамюста і судоў рэспублік вядзе работу па перабудове судовай сістэмы і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва. Але Народны Камісарыят Юстыцыі РСФСР не зрабіў яшчэ вельмі многага.

Слаўная совецкая разведка, узначальваемая сталінскім Наркомам тав Н. І. Ежовым, разграміла асіныя гнёзды фашысцкіх шпіёнаў, аб'яднаўшыхся ў антысовецкі права-трацкісцкі тэрарыстычны блок. Судовым работнікам і ўсім працоўным Совецкага Саюза трэба быць заўсёды на-чаку, каб выкрываць шпіёнаў, дыверсантаў, здраднікаў, якой-бы маскай яны ні прыкрываліся. Трэба ўсімі сіламі дапамагаць органам Наркамунутсправ ў гэтай ганаровай рабоце.

Тав. Дзмітрыеў асоба падкрэслівае задачы падрыхтоўкі кадраў, бальшэвіцкага правядзення выбараў народных судоў, дапамогі сельскім грамадскім судам і вытворча-таварыскім судам.

Слова атрымлівае дэпутат **Г. Н. Бажулін.** Адабраючы праект Палажэння аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік, ён заяўляе, што гэты дакумент працоўныя нашай краіны сустрэнуць з глыбокім задавальненнем.

Выступае дэпутат В. П. **Ефрэмаў,** які звярачае сур'ёзную ўвагу Наркамюста і Вярхоўнага суда СССР на неабходнасць выкаранення запяжкі ў разборы спраў. Наяўнасць вялікай колькасці інстанцый, меўшых права апратэстоўваць рашэнні суда, ускладняла яго работу. Тав. Ефрэмаў таму палкам адабрае змены, прадугледжаныя ў артыкуле 16 праекта Палажэння, які прадастаўляе права апратэстоўваць рашэнні суда толькі Пракурору СССР, Пракурору Саюзнай рэспублікі, Старшыні Вярхоўнага суда СССР і Старшыні Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі.

— Царскі суд у нацыянальных ускраінах, — гаворыць выступіўшы затым дэпутат С. Д. **Іонычэў,** — быў сродкам самага жорсткага заняволення народаў, сродкам эксплаатацыі, папірання чалавечага дастоінства.

Тав. Іонычэў крытыкуе Народны Камісарыят Юстыцыі СССР за недастатковую работу па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва.

Старшыня Вярхоўнага суда РСФСР тав. А. П. **Саладзілаў** паведамляе, што распрацоўка праекта Палажэння аб судаўстройстве адбывалася пад непасрэдным кіраўніцтвам главы совецкага ўрада таварыша Молатава.

Дэпутат М. С. **Манукянц** напамінае аб тым, што ворагі народа, якія прабраліся ў органы юстыцыі, стараліся падарваць аўтарытэт нашых совецкіх судоў, аслабіць работу судовых органаў па ўмацаванню соцыялістычнай законнасці, і заклікае ўзмапніць пільнасць у рабоце судоў. Затым ён робіць заўвагу аб нездавальняючай рабоце Наркамюста Азербайджана.

Намеснік Старшыні Ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР тав. І. Т. **Нікітчэнка** ў сваім выступленні падкрэслівае, што новае «Палажэнне аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік» дасць магчымасць яшчэ больш умацаваць наш совецкі суд.

Дэпутат К. А. **Бармашоў** гаворыць аб вялікім значэнні падбора кадраў судовых работнікаў. Ён расказвае, што па Казахскай рэспубліцы за кароткі час на судовую работу былі вылучаны 212 новых работнікаў. Многія з іх паспелі зарэкамендаваць сябе перад насельніцтвам як чулыя і добрыя работнікі.

Тав. Бармашоў ставіць перад Наркамюстам пытанне аб неабходнасці арганізаваць у Алма-Ата юрыдычны інстытут.

Пасля выступлення тав. Бармашова пасяджэнне заканчваецца. (БЕЛТА).

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

МОЙ ВОПЫТ АГІТАЦЫЙНАЙ РАБОТЫ

Бальшэвіцкая агітацыя асабліва ў перыяд выбараў моцна ўвайшла ў быт і стала неадлучнай часткай у жыцці кожнага працоўнага. Мы, агітатары, асабліва гэта бачым, працуючы сярод насельніцтва. Як толькі закончыліся выбары, першай просьбай хатніх гаспадынь было — «не спыняйце палітычнай работы, праводзьце па-ранейшаму заняткі ў гуртках».

Ды і не толькі слухачы гурткоў — хатнія гаспадыні, але і мы, агітатары, вельмі захапіліся і палюбілі такую цікавую работу, як бальшэвіцкая агітацыя. На гэтай рабоце расцеш сам і бачыш, як растуць людзі.

Упершыню я пачаў працаваць агітатарам у час падрыхтоўкі да выбараў у Вярхоўны Совет СССР. Мяне тады комсамольскі камітэт уключыў у склад агіткалектыва завода імя Кірава. Комуністы, комсамольцы і беспартыйныя дружна ўзяліся за работу на выбарчым участку. Кожны з нас добра разумеў усю сур'ёзнасць даручэння і даражыў аказаным давер'ем партыйнай арганізацыі. Цяжка было спачатку, авалодвала нейкая нерашучасць — а ці спраўлюся я? Ды да таго-ж і вопыту самастойнай работы не было. Але гэта баязлівасць хутка прайшла. На дапамогу прышоў партыйны кабінет. Наведваючы семінары, індывідуальныя кансультацыі, мы атрымлівалі метадычныя ўказанні і набывалі неабходныя веды.

Работу на выбарчым участку я пачаў з невялікай групай — 4 хатнімі гаспадынямі, але перада мной стаяла адказная задача — данесці слова бальшэвіцкай праўды да сазнання кожнага слухача гуртка. Вывучаючы Сталінскую Канстытуцыю і выбарчы закон, простай, зразумелай мовай я расказваў слухачам аб цяжкім мінулым, шчаслівым і радасным сучасным жыцці. Старушка тав Мазалеўская, якая перажыла бяспраўе, галечу, жабрацтва ў царскія часы, дапаўняла заўсёды мяне сваімі расказамі.

І вось ужо хутка год, як я бесперапынна праводжу агітацыйную работу сярод хатніх гаспадынь на былым выбарчым участку. Група ў мяне вырасла з 4 да 12 чалавек. Заняткі праводзяцца ў назначаныя дні, зрываў і спазненняў не бывае. Варта мне толькі прыйсці, як на працягу 5 — 10 мінут усе слухачы ў поўным зборы. Інтарэс да заняткаў з кожным днём узрастае. Вось, напрыклад, у дні работы Сесіі Вярхоўнага Совета БССР я правёў дзве дадатковыя гутаркі. Усе слухачы гуртка прысутнічалі на занятках.

Працуючы ў гуртку, агітатар павінен добра вывучыць сваіх слухачоў, ведаць іх бытавыя ўмовы, запатрабаванні, цікавіцца прычынай пропускаў і т. д. Гэта забяспечыць поспех у яго рабоце. Аднойчы не прышла на заняткі гуртка тав. Сямёнава. Мяне гэта зацікавіла, я да яе схадзіў на кватэру. Аказалася, што захварэла дзіця, і на заняткі яна прыйсці не можа. Я ёй тады даў патрэбную літаратуру і заданне па тэме, якую яна засвоіла з поспехам.

У практыцы нашай работы патрэбна таксама прыслухоўвацца да запатрабаванняў слухачоў і цікавіцца, што-б яны хацелі вывучаць У сувязі з апошнімі падзеямі на Далёкім Усходзе вялікі інтарэс сталі праяўляць хатнія гаспадыні да пытанняў міжнароднага становішча. Я правёў рад гутарак на гэту тэму, да якіх рыхтаваўся галоўным чынам па газетных матэрыялах. Расказаў падрабязна аб правакацыйных дзеяннях японскай ваеншчыны на нашай усходняй граніцы, аб тым, як японскія самураі хочуць уцягнуць нас у вайну. Правёў гутарку і аб вайне ў Кітаі. Зараз рыхтую да чарговых заняткаў гутаркі на тэму «Нямецкая пагроза Чэхаславакіі» і «Падзеі ў Іспаніі» Міжнароднае становішча асабліва хвалюе слухачоў, яны задаюць на гэту тэму дзесяткі пытанняў.

Быць бальшэвіком-агітатарам — гэта вялікая, ганаровая работа. Я наведваю 16 раз у месяц стаханаўскі камбінат і ўсё-ж знаходжу час, каб падрыхтавацца і 4 — 5 разоў пабываць у выбаршчыкаў.

Няма нічога лепшага і самага дарагога ў жыцці, як агітаваць простымі і зразумелымі словамі за вялікую партыю Леніна—Сталіна. Няма нічога лепшага і ганаровага, як расказваць аб тых гіганцкіх перамогах, якіх дабіліся працоўныя Совецкага Саюза пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі і яе правадыра любімага таварыша Сталіна.

Г. Г. ЕЛІНСКІ,
агітатар, слесар-інструментальшчык завода імя Кірава (Менск).

У партыйным кабінеце палітаддзела Беларускай чыгункі на ст. Гомель рэгулярна праводзіцца кансультацыя па гісторыі ВКП(б). НА ЗДЫМКУ: т. С. Р. Веташкін (другі злева) дае кансультацыю тт. І. Талкачову, І. Абрамовічу і І. Тукаю.

Фото Шаевіча (СФ).

ПРЫЁМ У ПАРТЫЮ— АДКАЗНЫ ЎЧАСТАК РАБОТЫ

Ажыццяўляючы рашэнні Студзеньскага пленума ЦК ВКП(б) «Аб памылках партарганізацый пры выключэнні комуністаў з партыі, аб фармальна-бюракратычных адносінах да апеляцый выключаных з ВКП(б) і мерах па устраненню недахопаў», Рудзенская райпартарганізацыя да справаздачна-выбарчага схода поўнасцю закончыла разгляд апеляцый, вярнуўшы ў свае рады тых, хто няправільна быў выключан. Усяго было адноўлена райкомам партыі 23 чалавекі, ЦК і КПК — 9 чалавек.

Адноўленыя ў радах партыі ўцягнуты ў партыйнае жыццё, ахоплены вучобай і ў практычнай дзейнасці паказваюць узоры бальшэвіцкай работы.

Следуючы ўказанням Студзеньскага пленума ЦК ВКП(б) і сакавіцкага пленума ЦК КП(б)Б, райпартарганізацыя ўзялася за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў партыйным будаўніцтве і гаспадарчай дзейнасці раёна, смела вылучаючы маладых партыйных і непартыйных бальшэвікоў на адказную партыйную, совецкую і гаспадарчую работу.

За перыяд з 1 студзеня па 1 ліпеня 1938 года з асяроддзя беспартыйнага актыва вылучана 5 чалавек загадчыкамі аддзелаў РВК, нам. пракурора — 1 чалавек, старшынямі сельсоветаў — 2, старшынямі калгасаў — 40, загадчыкамі ферм і брыгадзірамі — 109 чалавек.

Лепшыя з іх уступаюць у рады ВКП(б). На 28 ліпеня 1938 года райкомам КП(б)Б прыняты ў кандыдаты 12 чал. і ў члены партыі — 2. Да чарговага пасяджэння райкома падрыхтаваны справы для прыёму яшчэ 6 таварышоў. Гэта толькі пачатак той важнай работы па прыёму ў рады партыі, якую разгортвае Рудзенская партарганізацыя.

Але ў нас вельмі многа недахопаў па прыёму ў партыю. Пярвічныя партарганізацыі Пярэжарскага сельсовета (парторг тав. Івашка), дзяржаўная селекцыйная станцыя «Зазер'е» (парторг тав. Трашчонак), дукорскі торфзавод (парторг тав. Лазараў), шапкая МТС (парторг тав. Герасімчык), Узлянскі сельсовет (парторг тав. Свечкін) і Дукорскі сельсовет (парторг тав. Гуліс) за перыяд са студзеня па ліпень 1938 г. не прынялі ні аднаго чалавека. А райком партыі і я, як сакратар, не змаглі дапамагчы парторгам, своечасова не ўказалі на іх недахопы па прыёму ў партыю.

Вялікай перашкодай па прыёму ў партыю з'яўляецца і тое, што некаторыя комуністы не па-бальшэвіцку падыходзяць да дачы рэкамендацый. Яны ў мэтах самастрахоўкі, пад рознымі прадлогамі, адцягваюць дачу рэкамендацый. Напрыклад, член партыі Кісялёў А. М. другі месяц збіраецца даць рэкамендацыю кандыдату партыі тав. Фрыдлянду Р. і ніяк не адважыцца, усё спасылаецца на тое, што ён яго добра не ведае, а між тым тав. Фрыдлянд мясцовы жыхар.

Трэба таксама адзначыць, як адзін з недахопаў, гэта маруднае афармленне дакументаў прымаемых у партыю, пачынаючы ад пярвічных арганізацый і канчаючы абкомам КП(б)Б.

Т. РАДЗЮК,
сакратар Рудзенскага РК КП(б)Б.

———о———

Забяспечыць рэгулярную работу палітшкол

КРУГЛАЕ. На раённым справаздачна-выбарчым сходзе комуністы рэзка крытыкавалі райком партыі і парторгаў пярвічных партарганізацый за слабую арганізацыю партыйнай вучобы.

З дня справаздачна-выбарчага раённага схода прайшло больш 2 месяцаў. Аднак, паасобныя пярвічныя партарганізацыі не ўлічылі крытыкі, не ўлічылі ўказанняў XVII з'езда КП(б)Б аб наладжванні партыйнай прапаганды.

Больш таго, з наступленнем лета ў некаторых пярвічных партарганізацыях і кандыдацкіх групах зусім спынілі вучобу.

У паўлаўскай пярвічнай партарганізацыі партыйна-комсамольская палітшкола не працуе больш двух месяцаў. Прапагандыст тав. Уткін нават не быў у гэтай школе Ён нічога не зрабіў, каб наладзіць рэгулярную вучобу комуністаў і комсамольцаў.

Аналагічнае становішча і ў калесеніцкай палітшколе. Прапагандыст палітшколы дырэктар Круглянскай МТС тав. Балабудкін не правёў ні адных заняткаў. Слухачы гэтай школы нават не ведаюць свайго прапагандыста.

Палец аб палец не ўдарыў прапагандыст Шэпялёўскай палітшколы сакратар РК ЛКСМБ тав. Пікус, каб арганізаваць сістэматычную вучобу комуністаў і комсамольцаў.

Як не дзіўна, але факт, што тав. Пікус таксама ніколі не быў у школе.

Зусім адваротнае становішча мы маем там, дзе парторгі пярвічных партарганізацый па-бальшэвіцку ўзяліся за правядзенне ў жыццё рашэнняў XVII з'езда КП(б)Б, рашэнняў райпартсхода.

Пры цяперынскай пярвічнай партарганізацыі палітшколай кіруе сам парторг тав. Хруцкі. Арганізавана рэгулярная вучоба комуністаў і беспартыйнага актыва. Арганізавана вучоба і ў групе спачуваючых.

Сістэматычная вучоба беспартыйнага актыва дала магчымасць за апошнія месяцы падрыхтаваць і прыняць у кандыдаты партыі 5 чалавек і ў групу спачуваючых 8 чалавек лепшых людзей з калгасаў і з работнікаў МТС.

Пярвічная партарганізацыя праводзіць сваю работу па плану, у якім асаблівая ўвага звернута на работу з беспартыйным актывам, стаханаўцамі-трактарыстамі, калгаснікамі і калгасніцамі. Але такіх прыкладаў у раёне вельмі мала. Райком партыі самаўхіліўся ад кіраўніцтва партыйнай вучобай.

Напрыклад, у палітшколе пры райпарткабінеце павінна навучацца 5 комуністаў і 22 комсамольцы Большасць комсамольцаў наведваюць заняткі, але комуністы тт. Беляновіч, Астроўскі і Лініч зусім не прыходзяць на заняткі.

Такое-ж становішча і ў палітшколе, дзе прапагандыстам тав. Аўсеенка.

Інструктары РК КП(б)Б тт. Ісакаў і Салохіна самі нідзе не вучацца і не дапамагаюць у наладжванні работы палітшкол.

У раёне ніколі не бывае семінараў прапагандыстаў, не арганізаван абмен вопытам партыйнай работы і вучобы.

Дзіўна, як мірацца з такім становішчам РК КП(б)Б і РК ЛКСМБ.

П. А. БЕКЕШКА.

Г. Т. ГЕОРГІЕЎ

УРОКІ МІНУЛАГА

Канец XVI і пачатак XVII вякоў характэрны для Расіі ростам таварна-грашовых адносін у вёсцы і ўзмацненнем гнёту баяраў і феадалаў над сялянствам.

Захватніцкія імкненні прыгоннікаў на ўсход і прыгнечанне імі нацыянальных меншасцей выклікала жорсткую барацьбу прыгнечаных народаў супроць прыгоннікаў-феадалаў. У канцы XVI і пачатку XVII вякоў пракацілася па Расіі хваля стыхійных паўстанняў сялян, якія змагаліся з гнётам прыгоннікаў за насільна адабраную феадаламі і манастырамі зямлю. Найбольш буйным,ператварыўшымся, па сутнасці, у грамадзянскую вайну, было паўстанне сялян пад кіраўніцтвам Івана Балотнікава — прыгоннага князя Целяцеўскага. Гэта паўстанне пачалося ў пачатку 1606 года, ахапіла велізарную тэрыторыю тагачаснай Расіі і было падаўлена феадаламі толькі ў канцы 1607 года.

Балотнікаў не адзін раз граміў войскі феадалаў і падыходзіў да самай Масквы. Баі ішлі ў вёсцы Котлы.

Пратэсты сялян супроць феадальнага гнёту выражаліся і ў падтрыманні імі самазванцаў, якія, будучы стаўленікамі польскіх магнатаў, дэмагагічнымі лозунгамі і абяцаннямі палепшыць становішча сялян імкнуліся прыцягнуць народныя масы на свой бок для барацьбы супроць рускай дзяржавы.

Лагер рускіх феадалаў таксама не адрозніваўся адзінствам. У ім ішла жорсткая барацьба за ўладу, за кіруючае месца ў дзяржаве, за найбольшую долю ў даходах з абрабаваных сялян. Абвастрэнне класавай барацьбы, якая прымала формы грамадзянскай вайны, аслабіла рускую дзяржаву. Гэта аслабленне і рашылі скарыстаць польскія магнаты, каб падняволіць рускі народ і захваціць яго землі.

Знаходзіўшаяся з XIII—XIV вякоў пад ігам польскіх паноў Украіна і пазней захопленыя Прыбалтыка і Беларусь ужо не задавальнялі польскіх магнатаў. Польская знаць імкнецца далей да захвату Смаленска, а затым і Масквы. Замыслы польскіх паноў ішлі так далёка, што яны разлічвалі далучыць Расію да Польшчы і поўнасцю падняволіць рускі народ. Але польскія паны, ведаючы нянавісць да іх з боку рускага народа, не асмеліліся адкрыта напасці на Расію і вымушаны былі пайсці на прамы падлог і ашуканства. Яны прыбеглі да дапамогі самазванцаў. І вось на тэрыторыі Польшчы з'яўляецца пад імем быццам выратаваўшагася ад забойства царэвіча Дзмітрыя — прахадзімец Лжэдзмітрый Палякі ахвотна абвясцілі яго за сапраўднага рускага царэвіча, а польскі магнат пан Мнішак даў згоду выдаць за яго сваю дачку Польскія паны разлічвалі на тое, што праз Лжэдзмітрыя яны будуць поўнаўласнымі гаспадарамі рускай зямлі.

У жніўні 1604 года Лжэдзмітрый пайшоў паходам на Маскву. Гэты паход быў падрыхтаван польскімі магнатамі. Войскамі самазванца, якія складаліся галоўным чынам з палякаў, камандаваў пан Мнішак. Паход па сутнасці быў утаржэннем польскіх войск з мэтай падняволення рускага народа. Варта адзначыць той факт, што Лжэдзмітрый, скарыстоўваючы класавыя супярэчнасці паміж рускімі феадаламі і сялянствам і, перш за ўсё, класавую нянавісць шырокіх сялянскіх мас да сваіх прыгняпальнікаў — прыгоннікаў-феадалаў, умела прымяняў дэмагагічныя лозунгі, абяцаючы народу аблягчэнне ад баярскага гнёту. Але гэта было толькі дэмагогіяй і ашуканствам для прыцягнення на свой бок шырокіх мас працоўных. Тым не менш гэта дэмагогія мела пэўнае значэнне і спрыяла таму, што многія гарады прызналі самазванца за сапраўднага Дзмітрыя і перайшлі на яго бок. Ганебную ролю адыгралі ў гэты перыяд рускія баяры, якія, бачачы нарастаючае незадаволенне працоўных мас і баючыся паўстання свайго народа, сталі прамымі здраднікамі сваёй радзімы і перайшлі на бок палякаў. Здрада баяраў прывяла да таго, што яны не толькі не арганізавалі, не гледзячы на наяўнасць вельмі добрых сіл, супраціўлення войскам уварваўшыхся на рускую зямлю захватчыкаў, але пасля смерці Барыса Гадунова прызналі Лжэдзмітрыя сваім царом. Прычынай гэтага была баязлівасць значнай часткі баяр-феадалаў за свае шкуры. Яны баяліся надыходзячай хвалі стыхійнага руху працоўных мас, якія стагналі пад ігам феадалаў, і паўсталі супроць сваіх прыгняпальнікаў і эксплаататараў. Баяры пайшлі на адкрытую здраду, абы захаваць свае права эксплаатацыі і прыгнечання працоўных.

20 чэрвеня 1605 г. Лжэдзмітрый прыехаў у Маскву. Разам з ім увайшлі і польскія войскі, якія сталі весці сябе, як заваявальнікі. Яны вялі разгульнае жыццё, грабілі, гвалтавалі жанчын і дзяўчат, усяляк імкнуліся зняважыць гонар рускага народа і здзекаваліся над ім. У народзе вельмі хутка пачало нарастаць незадавальненне захватчыкамі і самазванцам. Паводзіны палякаў і самазванца былі такімі задзёрыстымі і зневажаючымі для рускага народа, што баярская вярхушка, нядаўна прызнаваўшая яго царом, вымушана была пайсці супроць яго. Скарыстаўшы незадавальненне народных мас, баяры паднялі паўстанне. 17 мая 1606 года Лжэдзмітрый быў забіт, і рускі прэстол перайшоў у рукі Васілія Шуйскага.

Стаўка паноў на самазванца пацярпела крах, і яны вымушаны былі пакінуць Маскву.

Восенню 1607 г. у Польшчы з'яўляецца Лжэдзмітрый 2-гі, які з польскімі войскамі, на чале з віднейшымі панамі — Вішневецкім, Ражынскім і іншымі ўтаргнуўся ў межы Расіі. Гэтыя войскі хаця і падышлі да самай Масквы, але, у выніку ўнутраных супярэчнасцей, заняць яе не здолелі і размясціліся ў Тушыне.

Тым часам польскія паны пераходзяць да адкрытай інтэрвенцыі Расіі з той-жа мэтай пакарэння Маскоўскай дзяржавы і ўзвядзення на маскоўскі прэстол польскага каралевіча Владіслава.

Першым аб'ектам захвату з'явіўся Смаленск. У пачатку верасня 1609 года пад Смаленскам сканцэнтравалася да 30 тысяч польскіх войск, гатовых к штурму. Польскі кароль Сігізмунд звярнуўся да абаронцаў Смаленска з правакацыйнай граматай, у якой ён прабаваў скрыць свой захватніцкі твар і выдаць сябе за «выратавальніка» зямлі рускай. У гэтай грамаце пісалася, што «Сігізмунд ідзе з вялікімі войскамі не для таго, каб праліваць кроў рускую, але каб абараняць рускіх людзей. Таму смальняне павінны сустрэць яго з хлебам і соллю»[1]). Але рускія зусім правільна зразумелі замыслы польскага караля і далі дастойны адказ захватчыку, сказаўшы, што лепш «усім памерці, а літоўскаму каралю і яго панам зусім не пакланіцца».

Патрэбна адзначыць, што, не гледзячы на цяжкі час, смаленскі ваявода Шэін пільна сачыў за прыгатаваннямі праціўніка. Ён высылаў за рубеж разведчыкаў, якія даносілі яму аб ходзе падрыхтоўкі да нападу ў Польшчы. Гэта дало яму магчымасць своечасова разгадаць замыслы Сігізмунда і падрыхтавацца да абароны. Смаленск абараняўся адчайна на працягу 22 месяцаў. За гэты час войскі польскіх паноў не раз штурмавалі, рабілі падкопы, але нішто не магло зламіць супраціўлення рускага народа. І калі да пачатку штурма палякі адносіліся к Смаленску з пагардай і называлі яго не крэпасцю, а звярынцам, то ў першых-жа сутычках яны пераканаліся ў адваротным. Рускі народ навучыў паноў паважаць сябе.

Смаленск паў толькі 11 чэрвеня 1611 года і то дзякуючы здрадзе. Адзін з баярскіх сыноў Андрэй Дзедзеўшын указаў ворагу слабыя месцы ў крэпаснай сцяне і гэтым даў магчымасць палякам уварвацца ў горад.

Адначасова з асадай Смаленска Сігізмунд у чэрвені 1610 года адправіў гетмана Жолкеўскага ў паход прама на Маскву. У ліпені месяцы Жолкеўскі падышоў к Харошаву пад Масквой.

Баяры і на гэты раз здрадзілі і прадалі рускі народ. Яны пайшлі на згоду з палякамі і прызналі царом каралевіча Владзіслава.

«Са страху перад простым народам, які не замарудзіць устаць за Лжэдзмітрыя пры першым зручным выпадку, баяры самі прапанавалі Жолкеўскаму ўвесці польскія войскі ў Маскву»[1]). У рэзультаце гэтай здрады палякі, не сустрэўшы ніякага супраціўлення, уступілі ў сталіцу зямлі рускай — Маскву.

Але не гледзячы на загавор баяр, войскі польскіх паноў, ведаючы адносіны да сябе народных мас, не асмеліліся ўвайсці ў горад днём, а ўступілі ў яго крадучыся і скрываючыся ад позіркаў людзей, як зладзеі, ноччу з 20 на 21 верасня 1610 года. Заняўшы Маскву, палякі размясціліся ў Крэмлі, Кітай і Белым-Горадзе і ў Нова-Дзевічым манастыры.

Польскія паны, захваціўшы Маскву, прыступілі да грабяжоў і гвалту. Яны захвацілі рускую казну, забіралі сабе маёнткі і раздавалі сваім староннікам зямлю, закабаляючы сялян. Захватчыкі ўсяляк зневажалі рускі народ і прыцяснялі яго.

Нагласць і здзекі паноў перапоўнілі чашу цярпення рускага народа, і ён пачаў рашуча паднімацца на барацьбу з паднявольнікамі.

Першае народнае паўстанне супроць палякаў адбылося ў сакавіку 1611 года. Рускі народ, будучы амаль бяззбройным, уступіў у барацьбу з узброенымі да зубоў войскамі захватчыкаў. Сіла ў гэты час была яшчэ на баку ворага. Палякі з дапамогай немцаў жорстка расправіліся з паўстаўшымі і спалілі Маскву. У рэзультаце гэтай расправы горад уяўляў сабой суцэльнае пажарышча, над якім усюды тырчэлі трубы згарэўшых дамоў. Згарэла большая частка Масквы. Так сталіца рускага народа была амаль разбурана польскімі панамі. Такая расправа можа быць растлумачана толькі звярынай нянавісцю і злобай «яснавяльможных» паноў да рускага народа.

У канцы сакавіка Ляпуноў сабраў першае рускае апалчэнне на барацьбу з ворагам, падышоў да Масквы і асадзіў палякаў. Палякі праз сваіх стаўленікаў забілі Ляпунова, і апалчэнне распалася. Справа, пачатая Ляпуновым, у выніку ўнутраных супярэчанняў скончылася няўдачай. Але рускі народ не адмовіўся ад барацьбы. Незадаволенне захватчыкамі нарастала з кожным днём, ахапляючы ўсё большыя і большыя народныя масы. Народ быў гатоў біцца да апошняга за сваю нацыянальную незалежнасць.

Першымі падняліся ніжагародцы. У Ніжнім земскім старастам быў гандляр Козьма Мінін-Сухарук. Ён звярнуўся да народа з гарачым заклікам: «Апалчайся, стар і млад, наймем людзей ратных; прададзім свае дамы; заложым жонак і дзяцей і выкупім бацькаўшчыну!»[1]).

Народ выбраў Мініна сваім кіраўніком. У якасці-ж ваеннага начальніка быў выбран найчэснейшы чалавек таго часу, храбры воін, які ўжо вылу-

[1]) Салаўёў. Гісторыя Расіі том VIII, арт. 6, стар. 897.

[1]) Салаўёў. Гісторыя Расіі, том VIII, глава 7, стар. 938.

[1]) Салаўёў. Гісторыя Расіі, том VIII, стар. 1027—1028.

АБ РОЛІ ВЕТЭРЫНАРНАГА ЎРАЧА

Наша шчаслівая савецкая моладзь, заканчваючы сярэднюю школу, бадзёра ідзе ў вышэйшыя навучальныя ўстановы, якія выпускаюць савецкіх высокакваліфікаваных спецыялістаў для ўсіх галін нашай гаспадаркі.

Але трэба прама сказаць, што некаторыя вышэйшыя навучальныя ўстановы, наркаматы, а таксама Упраўленне па справах вышэйшай школы і Наркамасветы БССР не праводзяць да апошняга часу дастатковай растлумачальнай работы сярод моладзі аб тым, якіх спецыялістаў рыхтуюць асобныя вышэйшыя навучальныя ўстановы, не растлумачваюць дастаткова ролю і значэнне ў нашай гаспадарцы асобных спецыяльнасцей.

У выніку гэтага рад ВНУ, у прыватнасці сельскагаспадарчыя, не выконваюць плана набору ў гэтым годзе.

У гэтым артыкуле мне хочацца асвятліць ролю і значэнне ветэрынарнага ўрача.

Савецкай моладзі дастаткова ясна значэнне жывёлагадоўлі для ўсёй нашай сацыялістычнай народнай гаспадаркі. Бічом жывёлагадоўлі з'яўляюцца заразныя і незаразныя хваробы жывёлы. Ганаровая і вялікая роля ветэрынарнага ўрача, на абавязку якога ляжыць арганізацыя і правядзенне барацьбы з заразнымі і незаразнымі хваробамі жывёлы, у тым ліку з хваробамі, пераходзячымі з жывёлы на чалавека.

На мясакамбінатах забіваюць на мяса мільёны галоў буйной і дробнай рагатай жывёлы, свіней і птушак. На ветэрынарнага ўрача кладзецца адказная задача па нагляду за выпускам мясных прадуктаў з мясакамбінатаў, калбасна-кансервовых заводаў і т. д.

Па чыгуначных і грунтавых шляхах у розных абласцях нашага Савецкага Саюза праводзіцца транспарціроўка жывёлы. Ветэрынарна-санітарны нагляд на транспарце і ў гарадах цалкам кладзецца на ветэрынарнага ўрача

Мы маем вялікую сетку ветэрынарных вышэйшых навучальных устаноў. У межах тэрыторыі, займаемай цяпер Савецкім Саюзам, у царскі час існавала 2 ВНУ, цяпер мы маем звыш 20 ВНУ, у якіх працуе тысячная армія навуковых работнікаў, маючых ветэрынарную асвету.

Вялікае поле дзейнасці адкрыта для ветэрынарных урачоў і ў навукова-даследчых установах і лабараторыях.

Нарэшце, асобна трэба адзначыць ролю ветэрынарнага ўрача ў нашай Чырвонай Арміі.

Ветэрынарная работа ў кавалерыйскіх і артылерыйскіх часцях, у якіх канцэнтруюцца буйныя конскія масы, мае вялікае абароннае значэнне.

Ветэрынарны ўрач, як арганізатар, як кансультант знаходзіць прымяненне сваёй працы і ў розных загатоўчых органах, у органах знешняга гандлю і т. д.

З прыведзенай яшчэ недастаткова поўнай карціны наша моладзь, якая камячае сабе спецыяльнасць, пры паступленні ў ВНУ можа пераканацца, як шырока і многагранна дзейнасць ветэрынарнага ўрача, як вяліка значэнне ветэрынарнай работы для нашай народнай гаспадаркі, для нашай доблеснай Чырвонай Арміі.

У нас на тэрыторыі БССР існуе ветэрынарны інстытут, які знаходзіцца ў сістэме Саюзнага наркамата саўгасаў і рыхтуе такім чынам кадры ветурачоў для ўсяго Савецкага Саюза. Інстытут мае добрую матэрыяльную базу, забяспечан інтэрнатам і т. д. У гэтым інстытуце, як і ва ўсіх іншых нашых ВНУ, моладзь знойдзе спрыяючую глебу для пладатворнай вучобы і далейшай дзейнасці.

Ф. БЕЛКІН,
прафесар Віцебскага ветзааінстытута — дэпутат Вярхоўнага Совета СССР.

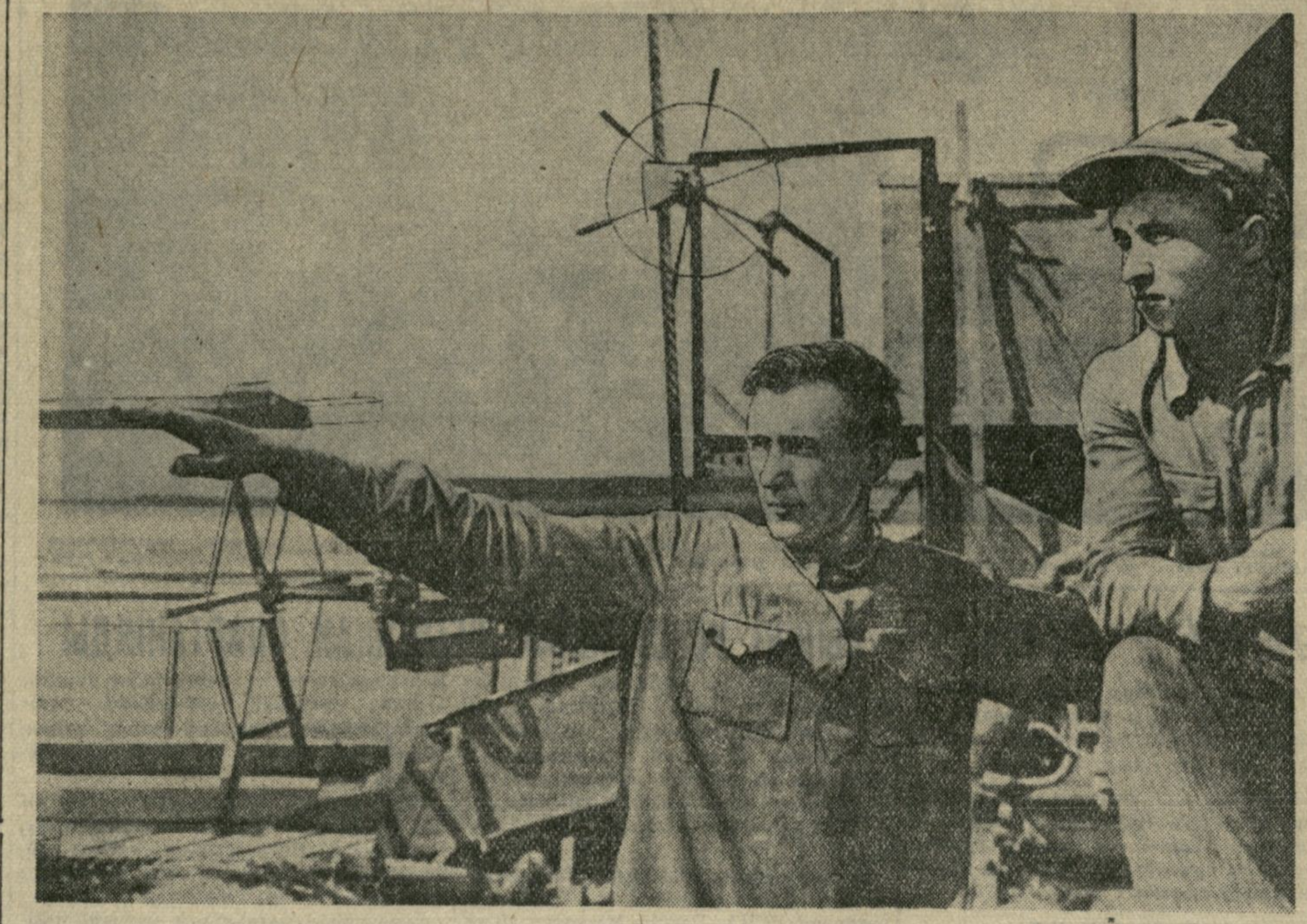

Уборка ячменю ў калгасе імя Кірава, Гомельскага раёна, камбайнам «Комунар». НА ЗДЫМКУ: камбайнер І. Т. Майсейчык паказвае трактарысту В. С. Клімовічу ўчастак, які трэба ўбраць за дзень.
Фота С. Грына.

ВЫСОКІ ЎРАДЖАЙ—БАГАТЫ ПРАЦАДЗЕНЬ

Яшчэ не так даўно на палях нашага калгаса шумела буйнае каласістае жыта, прыгожая залацістая пшаніца і вусаты ячмень. Уборка багатага ўраджаю патрабавала ад нас напружання сіл і скарыстання ўсіх магчымасцей, каб правесці яе своечасова і не дапусціць малейшых страт.

Штодзённа на жніве з поўнай нагрузкай, беспералынна працавалі 4 жняяркі. Жанчыны следам за машынамі абжыналі ўчасткі, вязалі снапы. Як толькі зжатае збожжа падсыхала, яго звозілі і скірдавалі. Зараз усё жыта, пшаніца і ячмень звезены. Каб пазбегнуць страт пры перавозцы, мы на калёсы палажылі пасцільнікі і не дапусцілі абсыпкі зярна.

Пасля звозкі ў полі працавалі дзве грабілкі і 20 чалавек падлеткаў і старыкоў па збору калоссяў.

Па нашых планах усе 100 гектараў азімага жыта меркавалі ўбраць за 10 дзён. На справе жніво скончылі за 8 дзён, а брыгада Міхася Сарокі нават за 7. За гэты час поўнасцю зжалі пшаніцу і ячмень. Зараз заканчваем перабленне ільну, які абмалачваем.

На палявых работах шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва паміж брыгадамі, звеннямі і асобнымі калгаснікамі. Мы назіралі ўзоры стаханаўскай высокаякаснай работы. Наша жыта было густое, дасягнула ў вышыню 2—2,4 метра. Машыністы жняярак Абрам Гельфанд і іншыя перавыконвалі нормы.

Выпрацоўка стаханаўцаў калгаса Ольгі Шэўчык, Варвары Хаміч, Ульяны Шнай, Яўхіміі Ман, Зміцер Фесько, Івана Шэўчык складала 150—200 проц. да нормы. Нельга скардзіцца і на астатніх калгаснікаў: яны працавалі чэсна і аддана.

Адначасова з уборкай распачалі малацьбу. З паказальнага ўчастка ў 6 з палавай гектараў брыгады Аляксандра Кашко вышла ў сярэднім па 20 цэнтнераў зярна з гектара. Астатняе жыта таксама не дрэннае. У гэтай-жа брыгадзе пшаніцу «Маскоўскую 24—53» было цяжка жаць. Снапы ў рост чалавека, цяжкія, як валавам налітыя, заслалі ўсю зямлю. Адзін гектар гэтай пшаніцы дасць звыш 25 цэнтнераў.

У мінулым годзе мы атрымалі на працадзень па 3 кг. зярна, 11 з палавай бульбы, 6 кг. кармоў для жывёлы і паўтара рубля грошай. Сёлета вага працадня мінімум у паўтары разы павялічваецца.

Багацце і моц калгаснай гаспадаркі з кожным годам узрастае. Мы маем сваіх дзве аўтамашыны, электрастанцыю, якая дае святло 80 дамам, клуб, радыё, тэлефон, фатаграфію, дзве жывёлагадоўчыя фермы. Калгаснікі ў гэтым годзе на ўласныя сродкі пабудавалі сабе 8 новых прасторных дамоў.

Па выкананню дзяржаўных абавязацельстваў і гаспадарча-палітычных кампаній мы — перадавыя ў раёне. Наш калгас з'яўляецца гаспадаркай насенаводчай. Мы забяспечым многія калгасы высока ўраджайным сартавым зярном. Амаль поўнасцю выканалі гадовы план малаказдачы. На 9 жніўня на 100 проц. разлічыліся з дзяржавай па бульбапастаўках.

Яшчэ да пачатку жніва поўнасцю ўбралі сенажаць у ліку 400 гектараў. Цяпер рыхтуемся да азімай сяўбы — праводзім мешаніну глебы пад пасеў жыта.

З кожным годам наша жыццё становіцца больш заможным, больш радасным.

Пётр Іванавіч РУДЫ,
старшыня калгаса «Ўсход», Свіслацкага сельсовета, Асіпавіцкага раёна.

У ГОНАР СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Тав. А. ХОМЧАНКА ВЫЦЕРАБІЎ 175 ГЕКТАРАЎ ІЛЬНУ

Камбайнеры, трактарысты, ільнацерабільшчыкі Забычанскай МТС, Касцюковіцкага раёна, сустрэлі Другую Сесію Вярхоўнага Совета СССР новымі поспехамі. У рэзультаце разгортвання сацыялістычнага спаборніцтва на ўборцы, ільнацерабільшчык Афанасій Хомчанка з трактарыстам Кузьмой Андрэенка выцерабілі 175 гектараў ільну. Камбайнер Нікалай Серпікаў з трактарыстам Афанасіем Кухарэнка ўбралі на паўднёвым камбайне 200 гектараў зернавых.

Рабочыя МТС змагаюцца за далейшыя поспехі на ўборцы ураджаю.

ЛІЎШЫЦ,
нам. дырэктара МТС па палітчасці.

БУДАЎНІЦТВА Ў КАЛГАСЕ

З кожным годам становіцца непазнавальнай вёска Хамічы, Падсельскага сельсовета, Кіраўскага раёна. На працягу мінулага і гэтага года калгасні пабудавалі для сябе 20 новых вялікіх дамоў.

Зараз скончана будаўніцтва новага калгаснага клуба.

Г. ОСІПАЎ.

У КАЛГАСЕ ЗНАТНЫХ ЛЮДЗЕЙ

Ордэнаносец — старшыня калгаса «Чырвоныя Яромкавічы» Аршанскага раёна, тав. Сяргей Ражкоў, а таксама дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Ціханская вельмі добра арганізавалі ўборку ўраджаю.

Яшчэ 30 ліпеня скончана жніво жыта, ячменю, азімай пшаніцы, а таксама церабленне ільну. З поля звезены ўсе снапы. Зараз калгас малоціць і здае хлеб дзяржаве.

Дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Ціханская з калгасніцамі свайго звяна Вольгай Літасавай, Аўдоццяй Беляковай і Аленай Бабковай штодзённа ў два разы перавыконваюць нормы выпрацоўкі.

К. ФРАЛОЎ.

Аднавіць ткацкую вытворчасць

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Разбітыя і закіданыя стаяць ткацкія станкі, абросшыя пылам і брудам. Не адзін і не два — іх 125. Стаіць без дзеяння і вялікая шліхтавальная машына. Начальнік ткацкага цэха тав. Зільбербор і дырэктар фабрыкі т. Паўлаў даўно забыліся пра гэты інвентар.

Што гэта за станкі, чаму яны стаяць без усякага дзеяння, загружаючы карпусы ткацкага цэха?

Нямнога гісторыі з нядаўняга мінулага. Ткацкая вытворчасць на віцебскай ільнапрадзільнай фабрыцы імя Кагановіча зарадзілася ў 1932 годзе. Ворагі народа, арудваўшыя на фабрыцы і ў Галоўным упраўленні ільняной прамысловасці пры Наркамлегпроме СССР, усяляк тармазілі развіццё такога патрэбнага нашай краіне віду вытворчасці. У 1935 годзе ткацкі цэх павінен быў быць пашыран да 255 станкоў з аб'ёмам выпуску прадукцыі ў 8 мільёнаў пагонных метраў адбельнай тканi. А між тым адбельнай тканi фабрыка не выпрацоўвала ні ў 1935 годзе, ні пазней. У 1936 годзе ткацкі цэх выпусціў равентуха, мешкавіны і суровай тканi. 3.858 пагонных метраў замест запланаваных 5.095 тысяч пагонных метраў. Усяго працавала 170 станкоў.

Шкоднікі ўжывалі розныя метады, каб дэзарганізаваць работу, давалі дутыя, нерэальныя планы, уносілі блытаніну ў планаванне асартымента прадукцыі, псавалі абсталяванне і т. д. У 1937 годзе шкодніцтва дайшло да свайго кульмінацыйнага пункту. Ворагі народа з Галоўнага ўпраўлення ільняной прамысловасці загадалі скараціць колькасць дзейнічаючых ткацкіх станкоў да 45, чым, па сутнасці, згарнулі ткацкую вытворчасць. 125 станкоў асталіся стаяць у цэху ў жалкім, беспрытульным стане. І па сёння ніхто на іх не звяртае ўвагі.

Як-жа працуе зараз ткацкі цэх?

Усяго штодзённа бываюць у заправе 40 станкоў. Фармальна цэх выконвае план. Праўда, у ліпені праграма выканана толькі на 96,6 проц. Але характэрна не агульнае выкананне плана, а выпуск прадукцыі ў яго асартыментным разрэзе.

Асартымент ткацкага цэха бедны. Калі ў мінулым цэх выпрацоўваў равентух, суровую тканы і мешкавіну, то зараз ён выпускае толькі два віды мешкавіны (№ 7 і № 13) і дзеружку для ўласных патрэб фабрыкі (для ўпакоўкі пражы). І вось у ліпені па асноўнаму віду прадукцыі—мешкавіне—цэх недадаў 17.400 пагонных метраў, у той-жа час праграму выпуску дзеружкі перавыканаў на 11.890 пагонных метраў. Тлумачыцца гэта проста: дзеружку куды лягчэй выпрацоўваць. Што датычыць патрэб дзяржавы, то аб гэтым на фабрыцы клапоцяцца менш за ўсё. Гэта асабліва недаравальна зараз — у час уборачнай кампаніі і хлебазагатовак, калі нашы калгасы і дзяржаўныя загатоўчыя арганізацыі адчуваюць асаблівую патрэбу ў тары, для чаго і ўжываецца галоўным чынам прадукцыя ткацкага цэха.

У ткацкім цэху прастоі дасягнулі 10,04 проц. да ўсяго рабочага часу. Яны з'яўляюцца вынікам дрэннага планава-папераджальнага рамонту і вялікага ліку прагулаў. Наколькі прастоі адбіваюцца на вытворчасці, можна меркаваць па наступнай лічбе: 4,25 проц. прастою звыш дапушчанага планам (дапушчана 5,79 проц.) — складае 36.000 пагонных метраў тканіны.

Ткачыхі штодзённа маюць вялікія перабоі ў рабоце.

— Я, — гаворыць ініцыятар стаханаўскага руху на ткацкай вытворчасці тав. Багданава Анна, — працую на 4 ткацкіх станках. Заўсёды выконвала сваю норму на 110—115 працэнтаў. А вось апошнюю пяцідзенку даю не больш 94—98 проц. нормы. Мяне і многіх іншых ткачых не забяспечваюць работай. Самой прыходзіцца траціць дарагі час на атрыманне ўтока і іншых паўфабрыкатаў.

У ткацкім цэху штодзённа астаецца вялікая колькасць ласкутоў мешкавіны размерам ад паўметра да двух з палавай. Тут упаўне магчыма арганізаваць пашыў з ласкута мяшкоў дзіцячых матрацаў, лёгкай спецвопраткі, фартухоў і т. д. Але на фабрыцы аб гэтым ніхто не думае. Тут рашылі ласкут мешкавіны скарыстоўваць па-свойму—збываць яго на базу. Гэта куды лягчэй.

У чацвёртым квартале гэтага года намечана пашырыць ткацкі цэх на 90 станкоў. Але рэалізацыя гэтага праекта патрабуе ад фабрычнай адміністрацыі правядзення вялікай падрыхтоўчай работы: прывядзення ў спраўнасць наяўных ткацкіх станкоў і завозу новых, пераабсталявання памяшкання цэха, падрыхтоўкі рабочых і тэхнічных кадраў і інш. На жаль, пакуль яшчэ ў гэтай галіне нічога не робіцца.

На фабрыцы імя Кагановіча шмат гавораць аб барацьбе за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва, але на справе гэтай барацьбы яшчэ няма.

З. ЛАРЫСАЎ,
Ф. СУРГАНАЎ.

МАСТАЦКАЯ САМАДЗЕЙНАСЦЬ ЧЫГУНАЧНІКАЎ

За апошні год шырока разгарнулася мастацкая самадзейнасць сярод работнікаў Беларускай чыгункі. Песні аб вялікім Сталіне, аб радасным і заможным жыцці, аб перамогах сацыялізма, народная творчасць увайшлі ў штодзённы быт чыгуначнікаў пагранічнай магістралі.

Агляд мастацкай самадзейнасці ў Жлобіне, Гомелі, Магілеве, Асіпавічах, Унечы, Сноўску і дарожная алімпіяда ў Гомелі красачна гавораць аб тым, што чыгуначнікі, кіруемыя сталінскім наркомам тав. Л. М. Кагановічам, не толькі прадукцыйна працуюць, але і культурна адпачываюць.

На алімпіядзе мастацкай самадзейнасці, праведзенай некалькі дзён таму назад, прымала ўдзел больш 700 рабочых, служачых, інжынераў, тэхнікаў, хатніх гаспадынь, вучняў. У Гомель з'ехаліся прадстаўнікі амаль усіх лінейных станцый і раз'ездаў чыгункі. Спевакі, танцоры, дэкламатары, музыканты дэманстравалі свае здольнасці і таленты.

Гурткі мастацкай самадзейнасці ў кожны выходны дзень выступаюць перад калектывамі сваіх станцый, а ў многіх месцах — і перад пасажырамі.

Пры гомельскім клубе імя Леніна створан танцавальны калектыў (кіраўнік тав. Рыбальчанка). Дзесяткі раз ён выступаў перад гледачамі з выкананнем беларускіх народных танцаў. 7 дзён гэты калектыў (47 чалавек) правёў у Маскве, дзе выступаў у чыгуначных клубах сталіцы.

Харавы калектыў гомельскага клуба часта выступае ў вузлавых тэатрах з выкананнем новых песень чыгуначнікаў: «Марш крываносаўцаў», «Песня аб наркоме шляху», «Наша Масква» і інш.

Гурткі мастацкай самадзейнасці станцыі Буда-Кашалеўская, станцыі Салтанаўка, станцыі Хойнікі і інш. добра выконваюць беларускія народныя танцы «лявоніху», «крыжачок», «юрачку» і старынную рускую народную песню «Куманечак».

Вялікую масавую работу сярод чыгуначнікаў праводзіць калектыў клуба станцыі Бярэзіна. У перыяд выбарчай кампаніі па выбарах у Вярхоўны Совет БССР гурткі клуба выступалі з выкананнем музыкальных нумароў і пастановак на 20 выбарчых участках. Зараз гэты клуб замацоўвае поспехі агітацыйна-масавай работы, дасягнутыя ім у перыяд выбарчай кампаніі.

Цікава адзначыць наступны факт. Актывістамі мастацкай самадзейнасці з'яўляюцца усе члены сям'і санітаркі чыгуначнай амбулаторыі ст. Бярэзіна тав. Бліновай. Дачка тав. Бліновай Клава ўдзельнічае ў танцавальным і харавым гуртках. Паша пяе ў хоры. 13-гадовы Аркадзій грае на балалайцы. Любіміцай публікі з'яўляецца самая малодшая дачка сямігадовая Ліля. Яна чытала ў клубе і на алімпіядзе вершы «Бармалей», «Крадзенае сонца», «Багаж» і інш.

Шырока разгарнулася на Беларускай чыгунцы мастацкая самадзейнасць. Цяпер задача ўсіх партыйных, прафесіянальных і комсамольскіх арганізацый— усямерна развіваць і дапамагаць ініцыятыве актывістаў замацаваць дасягнутае і яшчэ лепш арганізаваць вучобу ў гуртках мастацкай самадзейнасці.

Г. ФРЫД.

чыўся ў баях з палякамі, князь Пажарскі. Па ўсёй зямлі рускай былі пасланы ганцы з заклікам стаць на абарону сваёй радзімы. Гэтыя граматы знаходзілі самы жывы водгук у рускім народзе. З усіх канцоў рускай зямлі сталі набірацца апалчэнні, якія збіраліся ў Ніжні.

Тым часам Мінін развіваў кіпучую дзейнасць, збіраючы сродкі для барацьбы. Па яго патрабаванню ўсё насельніцтва павінна было даць $1/5$ сваёй маёмасці на агульную справу. Сілу і магутнасць узняўшагася на барацьбу народа можа характарызаваць наступны факт. Іншакраінец Маржэрэт прапанаваў Пажарскаму сваю дапамогу, на што апошні адказаў: «Наёмныя людзі з іншых дзяржаў нам цяпер не патрэбны. Абаронімся і самі, без наёмных людзей»[1]).

У канцы 1611 года апалчэнне вышла з Ніжняга ўверх па Волзе і заняло Яраслаўль. Тут яно стаяла каля поўгода, набіраючы сіл і рыхтуючыся да рашучай барацьбы. Польскія паны, пачуўшы небяспеку народнага гнева, пайшлі яшчэ на адну подласць. Яны рашылі з-за вугла забіць Пажарскага. На шчасце, замах аказаўся няўдалым, і Пажарскі астаўся непашкоджаным.

У ліпені 1612 года рускае апалчэнне выступіла з Яраслаўля на Маскву, а 20 жніўня яно падышло да Масквы і размясцілася на Яўзе. У гэты-ж час пад Масквой стаялі казакі. Але на чале іх былі здраднікі, гатовыя перайсці да палякаў. І Пажарскі, які меў усе падставы не давяраць Трубецкому, стаяўшаму на чале казакаў, адносіўся да яго вельмі падазрона.

Аднаchасова з падыходам да Масквы апалчэння Пажарскага і да палякаў падыходзілі звежыя сілы пад камандаваннем Хадкевіча.

Рускае апалчэнне размясцілася ўздоўж белагорскай сцяны да Алексееўскай вежы. Галоўныя іх сілы былі ля Арбацкіх варот, дзе знаходзіліся Мінін і Пажарскі.

Вечарам 21 жніўня польскія войскі Хадкевіча падышлі да Масквы і сталі на Паклоннай гары. Пажарскі прыняў меры, каб не пусціць праціўніка ў Крэмль, і размясціў свае войскі на левым беразе Масква-ракі ля Нова-Дзевічага манастыра, а казакі Трубецкога сталі на правым беразе ля Крымскага двара.

22 жніўня Хадкевіч перайшоў Масква-раку і ўдарыў на апалчэнне Пажарскага. Кровепралітны бой цягнуўся 7 гадзін. Палякі пачалі адаляваць і адцяснілі апалчэнне да Чартольскіх варот. Трубецкой-жа, бачачы гэты бой, не аказваў ніякай дапамогі і бяздзейнічаў. Справа магла быць праіграна. Але ў апошні момант 5 соцень казакаў па ўласнай ініцыятыве кінуліся выручаць сваіх. Іх прыкладу паследвалі іншыя сотні. Трубецкой прабаваў спыніць казакаў, але з гэтага нічога не вышла. Казакі крыкнулі Трубецкому: «Ад вашай сваркі Маскоўскай дзяржаве і ратным людзям пагуба становіцца!»[1]) і пайшлі ў атаку на ворага. Умяшанне казакаў вырашыла бой у карысць рускага народа. Хадкевіч быў адбіт і адышоў назад да Паклоннай гары. Так, агульнымі намаганнямі апалчэння і казакаў быў разбіт праціўнік. Характэрна, што дапамога казакаў прышла праз галаву іх начальніка, стаяўшага за саюз з палякамі і быўшага, па сутнасці, здраднікам. У гэты-ж дзень была адбіта і вылазка палякаў з Крэмля.

23 жніўня палякі зноў зрабілі вылазку з Кітай-горада і занялі рускія ўмацаванні. Хадкевіч перайшоў да Данскога манастыра, разлічваючы прабіцца да Крэмля па Замаскварэччу. Мінін і Пажарскі са сваімі войскамі размясціліся ля Замаскварэчча, а казакі — уздоўж берага Масква-ракі.

З рання 24 жніўня зноў пачаўся бой Палякі абрушыліся на войскі Пажарскага. Бой цягнуўся 6 гадзін. Апалчэнне Пажарскага білася мужна, але вораг быў сільны і яму ўдалося пацясніць апалчэнне за Масква-раку. Казакі зноў бяздзейнічалі. І толькі калі палякі занялі Кліментаўскае ўмацаванне і вывесілі свой сцяг, яны з ярасцю кінуліся на ворага і выбілі яго з ўмацавання.

Пасля гэтага казакі і апалчэнне сумесна перайшлі ў наступленне, а сам Пажарскі з трыма сотнямі ўдарыў праціўніку ў тыл. Гэтага сумеснага ўдару палякі не вытрымалі і ўцяклі да Варабёвых гор, а на другі дзень Хадкевіч адыходзіў ужо да Мажайска. Так, дзякуючы гераізму і адзінству рускага народа, спробы палякаў аказаць дапамогу сваім асаджаным войскам пацярпелі крах.

Пасля разгрому войск Хадкевіча Мінін і Пажарскі прыступілі да асады палякаў, засеўшых у Кітай-горадзе і Крэмлі.

22 кастрычніка прыступам быў узят Кітай-горад, і польскія паны былі загнаны ў Крэмль. Становішча іх з-за адсутнасці харчавання стала вельмі цяжкім, і 22 лістапада яны вымушаны былі ўступіць з Мініным і Пажарскім у перагаворы аб здачы, просячы сабе толькі захавання жыцця.

27 лістапада 1612 года апалчэнне Мініна і Пажарскага ўступіла ў Крэмль, ачышчаны ад праціўніка.

Сталіца рускага народа — Масква — была канчаткова вызвалена ад польскіх паноў.

Палякі ўсё яшчэ не хацелі адмовіцца ад захвату, і іх кароль Сігізмунд па прабаваў пайсці яшчэ раз на Маскву. Але сіла рускага народа была вялікая, і спроба была разгромлена. Польскі атрад Жолкеўскага быў разбіт рускімі пад Масквой, а атрад караля не асмеліўся нават і падыйсці да Масквы. Ён напаў на Валакаламск і прабаваў яго ўзяць прыступам. Але рускія храбра абараняліся, адбілі тры штурмы войск Сігізмунда, пасля чаго ён адступіў у Польшчу.

21 снежня 1612 года па ўсёй Русі паведамлялася аб поўным вызваленні ад іга польскіх паноў.

Так рускі народ, які ўзняўся на барацьбу за сваю нацыянальную незалежнасць, разграміў канчаткова польскіх паноў і выгнаў іх са сваёй краіны. Спроба ператварыць Русь у далатак Польшчы скончылася поўным крахам.

Вялікі рускі народ, не гледзячы на здраду баяр, знайшоў у сабе дастаткова сіл, каб расправіцца з ворагам. Ён знайшоў у сваім асяроддзі і дастойных кіраўнікоў, якія смела і рашуча вялі свой народ у бой і забяспечылі яму перамогу.

* * *

У цяжкія годы грамадзянскай вайны польскія паны рашылі паўтарыць сваё нашэсце на нашу радзіму. Яны хацелі крывёю савецкага народа заліць пралетарскую рэвалюцыю і захваціць нашу зямлю. Але і гэта спроба скончылася крахам.

Чырвоная Армія пад асабістым кіраўніцтвам вялікага Сталіна разбіла белапанскую армію і назаўсёды выкінула яе з савецкай зямлі.

У сучасны момант польскі фашызм звязаўшы сваю палітыку з Гітлерам, рыхтуе новы напад на нашу сацыялістычную радзіму. Паны да гэтых пор не выкінулі са сваіх галоў мыслі аб пашырэнні сваіх граніц за кошт СССР і падняволенні савецкага народа.

Але гэтым марам ніколі не суджана ажыццявіцца Першая ў свеце краіна перамогшага сацыялізма, вялікі саюз свабодных народаў уяўляе сабой непрыступную крэпасць, аб якую разаб'юцца ўсе ўдары азвярэўшага фашызма.

Увесь савецкі народ па закліку партыі Леніна—Сталіна як адзін чалавек стане на абарону сваёй выдатнай сацыялістычнай радзімы і разгроміць любога ворага, асмеліўшагася напасці на нашу зямлю.

[1]) Салаўёў. Гісторыя Расіі, том VIII, стар. 1027—1028.

[1]) Салаўёў. Гісторыя Расіі, том VIII, стар. 1030.

ДАПАМАГЧЫ ЎСІМ РАБОЧЫМ СТАЦЬ СТАХАНАЎЦАМІ

Стаханаўскія метады ў рабоце я пачаў прымяняць яшчэ ў канцы 1935 года. За гэты час, дзякуючы некаторым удасканаленням у маім працэсе, я дабіўся сістэматычнага выканання нормы на 220 проц. Гістарычны дзень адкрыцця Першай Сесіі сацыялістычнага парламента нашай рэспублікі я азнаменаваў выкананнем дзённай нормы на 270 проц., а месячнай — на 180.

Гэтых поспехаў у рабоце я дасягнуў у першую чаргу дзякуючы добрым адносінам да інструменту, які ўтрымліваецца ў мяне ва ўзорным парадку. Заўсёды перад пачаткам работы я прываджу ў парадак рабочае месца, прыбіраю ўсё лішняе.

Вопыт сваёй стаханаўскай работы я заўсёды перадаю астатнім рабочым. Слесар тав. Паўлоўскі, які працуе побач са мной, раней выконваў норму не больш чым на 100 проц., а дзякуючы маёй дапамозе стаў зараз выконваць на 130—140 проц. і значна палепшыў якасць сваёй работы.

За апошні час работа завода значна палепшылася. Да дня выбараў у Вярхоўны Совет БССР мы датэрмінова выканалі поўгадовую праграму на 106 проц. Ліпеньскі план быў таксама датэрмінова выканан да дня адкрыцця Першай Сесіі Вярхоўнага Совета БССР. Заметна палепшылася якасць выпускаемай прадукцыі.

Я павінен сказаць, што нашы поспехі маглі-б быць значна большымі, але гэтаму перашкаджаюць яшчэ асобныя недахопы ў рабоце. Прывяду некалькі фактаў.

У нашым слясарна-зборачным цэху № 2 да гэтага дня маюць месца значныя прастоі. З-за дрэннага снабжэння цэха дэталямі, як напрыклад прызмамі, шкалкамі для 10-кілаграмных бязменаў і т. д., мне і іншым рабочым даводзіцца штомесячна прастойваць па 30 і больш гадзін. Слаба дапамагаюць рабочым стаць стаханаўцамі.

Многія рабочыя гараць жаданнем павысіць сваю выпрацоўку, стаць стаханаўцамі, але для гэтага неабходна падняць іх тэхнічную пісьменнасць. Аднак ніякай работы на заводзе па гэтаму пытанню не праводзіцца. Існаваўшыя раней гурткі тэхвучобы даўно згарнулі сваю работу. Заводскаму кіраўніцтву неабходна ў самы бліжэйшы час ажывіць тэхнічную вучобу.

А. І. НЕГРУЛЬ,
стаханавец завода «Ўдарнік».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

Згодна афіцыяльнай зводкі іспанскага міністэрства абароны ад 14 жніўня, мяцежнікі шэсць разоў атакавалі пазіцыі рэспубліканцаў у раёне маста праз Сегры ля Балагера. Усе гэтыя атакі былі адбіты. Мяцежнікі страцілі больш 300 чалавек, у тым ліку забітымі аднаго маёра і двух лейтэнантаў. У зоне ракі Эбро часці інтэрвентаў зноў атакавалі пазіцыі рэспубліканцаў у горах Пандос (каля Гандэсы). Рэспубліканцы поўнасцю адбілі атакі праціўніка, захапіўшы некалькі палонных. Страты фашыстаў вельмі значны. Рэспубліканская авіяцыя зрабіла на гэтым участку фронта рад пасьпяховых налётаў, бамбардыруючы ўмацаванні і рассейваючы кулямётным агнём скапленні войск мяцежнікаў і інтэрвентаў.

У вялікім паветраным баю, які адбыўся 14 жніўня ў сектары Гандэсы і прадаўжаўся 2 гадзіны, рэспубліканскія лётчыкі атрымалі бліскучую перамогу над італа-германскай авіяцыяй. Без ніякіх страт, яны збілі 18 фашысцкіх самалётаў, у тым ліку 3 бамбардыроўшчыкі.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

На эстрэмадурскім участку фронта, у раёне ракі Гвадыяна, часці мяцежнікаў і інтэрвентаў, прымяніўшы вялікую колькасць авіяцыі і танкаў, захапілі Вальдэкабальерос. Рэспубліканскія часці стрымліваюць націск фашыстаў у напрамку ракі Гвадалупехо (прытока Гвадыяны справа). У сектары Кабеса дэль Буэй прадаўжаецца жорсткі бой. Рэспубліканскія войскі адышлі на паўднёвы ўсход ад гэтага сялення.

На Мадрыдскім участку фронта рэспубліканцы ўзарвалі міну ў Каса дэль Кампо, нанёсшы страты мяцежнікам.

ФРОНТ ЛЕВАНТА

У сектары гор Універсалес (на захад ад Тэруэля) рэспубліканцы бліскучымі ўдарамі заваявалі рад важнейшых вышынь (Лос Піканчалес, Альтос дэль Агіла, Мохен Бланко, Эль Куэрво) і рухаюцца наперад, прайшоўшы вышыні 1631 і 1634.

На паўднёвым фронце становішча без перамен.

***

Фашысцкая італа-германская авіяцыя прадаўжае праводзіць варварскія бамбардыроўкі грамадзянскага насельніцтва рэспубліканскіх гарадоў. 13 жніўня раніцой некалькі трохматорных італьянскіх самалётаў «Савойя», прыляцеўшыя з фашысцкіх авіяцыйных баз на востраве Майорка, скінулі каля 50 бомб на насялёныя кварталы Алікантэ. Сярод грамадзянскага насельніцтва горада ёсць забітыя і раненыя. У той-жа дзень каля поўначы фашысцкі гідрасамалёт скінуў некалькі бомб у зоне парта Барселоны. 14 жніўня раніцой 10 трохматорных італьянскіх самалётаў «Савойя» ўноў бамбардыравалі прыбярэжныя кварталы Барселоны і прыгарад Бадалону. Адагнаныя рэспубліканскай зенітнай артылерыяй, фашысцкія самалёты значную частку сваіх бомб скінулі ў мора. (БЕЛТА).

—O—

ПЕРАМОГА РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АВІЯЦЫІ

БАРСЕЛОНА, 14 жніўня. (**Спец. кар. «Праўды»**). Сёння днём у сектары Гандэсы авіяцыя адыграла вялікую ролю, дапамагаючы дзеянням рэспубліканскіх войск і прымусіўшы фашыстаў пакінуць рад пазіцый.

У тым-жа сектары адбыўся паветраны бой, які прадаўжаўся 2 гадзіны. Рэспубліканская авіяцыя збіла 3 двухматорныя бамбардыроўшчыкі, 13 «Фіятаў», 2 «Месершмідты» — усяго 18 фашысцкіх самалётаў. Рэспубліканская авіяцыя не страціла ні аднаго самалёта.

М. ФЕРНАНДЭС.

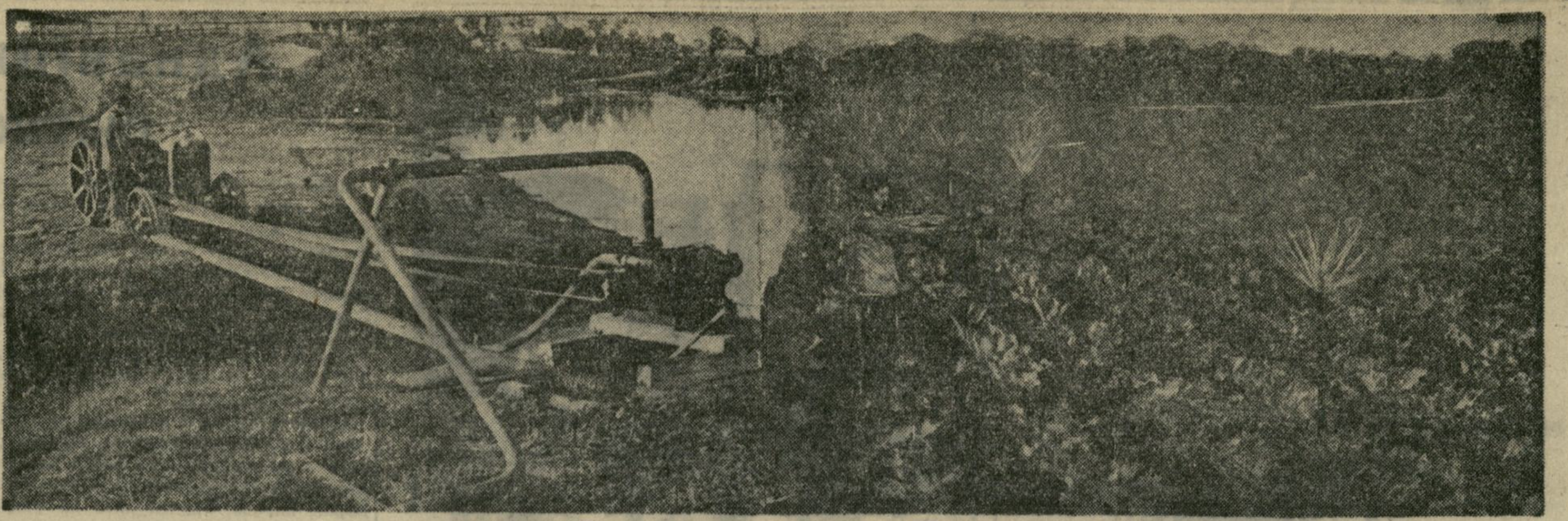

У калгасе «Памяць Ільіча» (Мыцішчынскі раён, Маскоўская вобласць) другі год працуе дажджавальная ўстаноўка, якая прыводзіцца ў дзеянне пры дапамозе цэнтрабежнага насоса, працуючага ад матора трактара. НА ЗДЫМКУ: злева — ваданасосная станцыя дажджавальнай установкі, справа — дажджаванне капусты. Фота В. Гарбунова (СФ).

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

14 жніўня ў даліне ракі Янцзы, на поўдзень ад Цзюцзяна, адбываліся жорсткія баі. Японскае камандаванне прадаўжае перакідваць у раён Цзюцзяна новыя падмацаванні.

14 жніўня раніцай 300 кітайскіх партызан, узброеных кулямётамі, ручнымі гранатамі і вінтоўкамі, авалодалі японскім аэрадромам, які размешчан у 8 км. ад Шанхая. Ахова гэтага аэрадрома была з кітайцаў, якія знаходзяцца на службе ў японцаў. Яна сустрэла партызан з кітайскім нацыянальным сцягам. Пасля трох гадзін прыбылі японскія войскі, аднак партызаны ўжо ўшлі.

10 жніўня 4-я народна-рэвалюцыйная армія заняла горад Фуян (на паўднёвы захад ад Ханчжоу). У раёне Ханчжоу дзейнічаюць таксама партызанскія атрады. Вышаўшы з раёна возера Тайху, атрады партызан паказаліся на шасе Цзясін-Ханчжоу і перарэзалі японскую лінію зносін. 13 жніўня досвіткам 2 тысячы партызан напалі на Путун (на паўднёвы ўсход прыгарада ад Шанхая). Была чутна таксама ружэйная і кулямётная стральба ля аэрадрома Хунчжао (каля Шанхая).

13 жніўня 12 японскіх самалётаў бамбардыравалі Паўднёвы вакзал у Наньчане (Цзянсі). 14 жніўня раніцай японцы з самалётаў скінулі на Наньчан 6 запальваючых бомб.

У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

За апошні час партызаны ў раёне Бэйпіна некалькі раз разбіралі чыгуначны пуць і прарывалі рух паяздоў. 13 жніўня ноччу адбылося другое буйнае крушэнне поезда ў 40 кілометрах ад Бэйпіна. Ва ўсходняй частцы правінцыі Хэбэй, у раёнах Міюнь, Пінгу і Цзуньха, паміж партызанамі і японскімі войскамі адбываюцца жорсткія баі. У гэтым раёне аперыруе звыш 20 тысяч партызан, кіруемых 8-й народна-рэвалюцыйнай арміяй.

Буйныя партызанскія атрады дзейнічаюць таксама ў раёне Цыньвандао і Шаньхайгуаня. (БЕЛТА).

ЧЭХАСЛАВАЦКІ НАРОД ГАТОЎ АБАРАНЯЦЬ СВАЮ НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ

ПРАГА, 15 жніўня. (БЕЛТА). 13 і 14 жніўня ў розных абласцях краіны адбыліся масавыя антыфашысцкія выступленні, паказваючыя рашымасць чэхаславацкага народа даць адпор рыхтуючайся фашысцкай агрэсіі і капітулянтам з лагера «айчыннай» рэакцыі.

14 жніўня ў Празе адбылася буйная 75-тысячная дэманстрацыя чыгуначнікаў. На адбыўшымся мітынгу быў зачытан зварот саюза чыгуначнікаў, у якім сказана: «Мы аддаем у распараджэнне рэспублікі і арміі ўсе нашы сілы і жыццё. У цяжкія для рэспублікі дні армія чыгуначнікаў будзе змагацца бок аб бок з салдатамі чэхаславацкай арміі».

У горадзе Брно 14 жніўня адбыўся парад рабочых спартыўных арганізацый. На мітынгу, у якім прынялі ўдзел 18.000 чалавек, з вялікай прамовай выступіў міністр шляхоў зносін Бехінэ (соцыял-дэмакрат), які заявіў, між іншым, наступнае: «Ва ўсіх на вуснах адно пытанне — ці будзе захаван мір, ці грымне вайна? Калі-б гэта залежала ад нас, ад чэхаславацкага народа, то адказ быў-бы ясны і просты: «Мір ніколі не быў-бы парушан, але гэта, на жаль, залежыць не ад Чэхаславакіі»...

У гор. Эрвеніц (Заходняя Чэхія), дзе прысутнічалі 5.000 чалавек, выступіў старшыня сената Соукуп.

Адбыўшыяся ў апошнія дні мітынгі на прадпрыемствах Прагі, Брно, шахце Кладно рэзка крытыкавалі дзейнасць міністэрства ўнутраных спраў, патураючага генлейнаўцам (гітлераўская агентура ў Чэхаславакіі), і патрабавалі прыняцця рашучых мер да спынення фашысцкага тэрора. Рад фабзаўкомаў Судэта-Нямецкай вобласці і Маравіі звярнуўся да лорда Рэнсімена з пісьмом, у якім апісваецца тэрор генлейнаўцаў у нямецкіх раёнах.

ПОЛЬШЧА І ВАЕННЫЯ ПРЫГАТАВАННІ ГЕРМАНІІ

ВАРШАВА, 15 жніўня. (БЕЛТА). «Ілюстраваны кур'ер цодзенны» паведамляе, што абвяшчэнне амаль усёй тэрыторыі Усходняй Прусіі забароннай зонай, а таксама пабудаванне Германіяй ваенных умацаванняў уздоўж гэтай лініі і ў германскай Сілезіі зрабілі моцнае ўражанне ў варшаўскіх палітычных колах. Газета таксама перадае, што паміж польскім паслом у Парыжы Лукасевічам і Бонэ і паміж французскім паслом у Варшаве Ноэлем і Бекам абмяркоўвалася пытанне аб апошніх ваенных мерапрыемствах Германіі.

УЗНАГАРОДА ЧАСЦЕЙ РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АРМІІ ЛЕВАНТА

БАРСЕЛОНА, 15 жніўня. (БЕЛТА). За гераізм, праяўлены ў барацьбе супроць мяцежнікаў і італа-германскіх інтэрвентаў, узнагароджаны медаллю за храбрасць тры дывізіі і дзве брыгады рэспубліканскай арміі, якія сражаліся на фронце Леванта.

ВЫНІКІ УСЕСАЮЗНАЙ ЮБІЛЕЙНАЙ СПАРТАКІЯДЫ

13 жніўня на тэнісным стадыёне Цэнтральнага Дома Чырвонай Арміі адбыўся заключны сход удзельнікаў Усесаюзнай юбілейнай спартакіяды. З дакладам аб выніках спартакіяды выступіў інспектар фізічнай падрыхтоўкі РСЧА дывізіённы камісар тав. Тарасаў.

За час спартакіяды было ўстаноўлена 59 новых усесаюзных рэкордаў, рэкордаў РСЧА, Ваенна-Марскога Флота і «Дынама». У спартакіядзе ўдзельнічала 3.019 чалавек. У спаборніцтвах папярэднічаўшых спартакіядзе, удзельнічала некалькі сот тысяч чырвонаармейцаў, чырвонафлотцаў, камандзіраў, іх жонак, спартсменаў-дынамаўцаў.

Пераможцам спартакіяды — Дзёміну, Галоўкіну, Бокавай, Калтаноўскаму, Рутскоўскай, Негрэбецкаму, Блохінай, Алёшынай і іншым — былі выданы памятныя жэтоны і граматы

Удзельнікі спартакіяды паслалі прывітанні таварышам Сталіну, Молатаву, Варашылаву і Ежову. (БЕЛТА).

—O—

НАПЯРЭДАДНІ ДНЯ АВІЯЦЫІ

ЛЕЗНА. У азнаменаванне дня авіяцыі лёзнянскія партыйныя, комсамольскія і асоавіяхімаўскія арганізацыі наладжваюць ваенна-фізкультурную ігру, у якой прымуць удзел звыш тысячы членаў Асоавіяхіма, дапрызыўнікаў, комсамольцаў. Усе ўдзельнікі ігры раздзелены на дзве калоны—«чырвоных» і «сініх». У ноч на 18 жніўня разыграецца «бой».

Пасля разбору вынікаў «бою» адбудзецца мітынг з удзелам калгаснікаў навакольных калгасаў.

—O—

ЛЕКЦЫІ ДЛЯ БАЙЦОЎ І КАМАНДЗІРАЎ РСЧА

Менскім Домам Чырвонай Арміі за 12 дзён жніўня праведзена ў часцях гарнізона 20 лекцый на палітычныя і навукова-папулярныя тэмы.

На працягу жніўня Домам Чырвонай Арміі будзе арганізаван для байцоў і камандзіраў рад лекцый па гісторыі ВКП(б), гісторыі СССР, аб авіяцыі, міжнародным становішчы і на розныя навуковыя і антырэлігійныя тэмы.

КІНОСЦЭНАРЫЙ „ЮНЫЯ ПАГРАНІЧНІКІ“

ВІЦЕБСК. (**Кар. «Звязды»**). Баец-комсамолец Н-скай часці тав. Ш. В. Марташвілі ў гонар XX-годдзя ВЛКСМ піша кіносцэнарый «Юныя пагранічнікі»

Сцэнарый паказвае патрыятызм дзяцей калгаснікаў, якія дапамагаюць нашым слаўным пагранічнікам выкрываць агентаў замежных разведак, прабраўшыхся на савецкую тэрыторыю. Першая частка сцэнарыя ўжо закончана.

—O—

КАМПАЗІТАР ДЗЕРЖЫНСКІ У ГАРАДКУ

Як паведамляе газета «Віцебскі рабочы», вядомы савецкі кампазітар Іван Іванавіч Дзержынскі, аўтар оперы «Ціхі Дон» і «Паднятая цаліна» наведаў у Гарадку сваіх бацькоў.

Тав. Дзержынскага запрасілі да сябе ў госці выхаванцы гарадоцкага ўсебеларускага дзіцячага дома. Паміж кампазітарам і дзецьмі адбылася цікавая і змястоўная гутарка. Тав. Дзержынскі расказаў аб сваім дзяцінстве, аб тым, як ён стаў кампазітарам, аб незабыўнай сустрэчы з таварышам Сталіным і з таварышам Молатавым.

— У сучасны момант, — сказаў кампазітар, — я працую над операй «Валачаеўскія дні», прысвечанай барацьбе далёкаўсходніх партызан з японскімі інтэрвентамі ў годы грамадзянскай вайны. Я пастараюся напісаць глыбока патрыятычную оперу, каб яна выклікала ў кожнага савецкага грамадзяніна пачуцці любві і адданасці да сваёй радзімы.

—O—

СПАРТАКІЯДА ДАПРЫЗЫЎНІКАЎ

ГОМЕЛЬ. 13 жніўня закончылася другая спартакіяда дапрызыўнікаў горада, прысвечаная 20-годдзю ленінска-сталінскага комсамола. Спартакіяда прадэманстравала загартаванасць і фізічную вынослівасць юнакоў — будучага папаўнення Чырвонай Арміі. У часе спартакіяды многія дапрызыўнікі здалі нормы на значок «ГПА».

ПАХОД У ПРАЦІВАГАЗАХ

ПЕТРЫКАЎ. Райсоветам Асоавіяхіма праведзен паход у працівагазах адлегласцю ў 5 кілометраў. У паходзе ўдзельнічала многа моладзі. У вёсцы Белка адбыўся мітынг, на якім прысутнічалі калгаснікі сельгасарцелі імя Кірава і «Гігант». Выступаўшыя на мітынгу таварышы заявілі, што яны ў любую мінуту гатовы стаць на абарону соцыялістычнай радзімы.

—O—

СХОД ПАРТАКТЫВА СТАЛІНСКАГА РАЁНА

16 жніўня ў 7 гадзін вечара ў вялікай зале Дома партактыва адбудзецца сход раённага партактыва Сталінскага раёна з дакладам аб міжнародным становішчы. Білеты ў РК КП(б)Б.

2-гі СОВЕЦКІ ВЕЛАТУР

СУСТРЭЧА Ў ГОМЕЛІ

ГОМЕЛЬ, 15 жніўня. Сёння працоўныя Гомеля сустрэлі ўдзельнікаў другога савецкага велатура, прысвечанага XX-годдзю ленінска-сталінскага комсамола.

Да фінішу 8-га этапа — Чэрнігаў — Гомель першым прышоў тав. Бальшакоў (таварыства «Харчавік»—Менск), які прайшоў дыстанцыю ў 103 кілометры за 3 гадзіны 18 мінут 32 секунды. Другім прыйшоў тав. Дайраджыеў (таварыства «Харчавік» — Масква) — 3 гадзіны 22 мінуты 39 секунд, трэцім тав. Арлоў (таварыства «Харчавік» — Менск) — 3 гадзіны 24 мінуты 12 секунд.

Па ўсіх васьмі этапах Масква — Гомель (1.112 кілометраў) першае месца заняў тав. Ялавы (таварыства «Спартак» — Кіеў), які прайшоў гэту адлегласць за 40 гадзін 15 мінут 5 секунд. Другое месца заняў тав. Бальшакоў— 40 гадзін 33 мінуты 39 секунд.

Усе ўдзельнікі другога савецкага велатура адчуваюць сябе добра і гатовы адправіцца ў далейшы шлях. 16 жніўня ў 10 гадзін раніцы з пляца імя Леніна яны дадуць старт на Бабруйск.

—O—

ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА ВЫРАБ МЭБЛІ

Менская прамысловая арцель «Дрэваапрацоўшчык» сёлета значна павялічыла выпуск мэблі. За год будзе выпушчана прадукцыі на 4.800 тысяч рублёў супроць 3 мільёнаў руб. у мінулым годзе. Арцель штомесячна выробляе 700 абедзеных сталоў (супроць 250 у мінулым годзе), 300 шафаў для вопраткі, 450 дыванаў са спінкамі, 500 матрацаў, 300 поўдыванаў, 300 кушэтак і інш.

Пачынаючы з другога квартала, арцель прыступіла да вырабу патэфона-тэлефонных столікаў. Першая партыя гэтых столікаў у колькасці 500 штук знаходзіцца зараз у зборцы.

У гэтым годзе спынен прыём заказаў ад прадпрыемстваў і ўстаноў. Уся прадукцыя арцелі адгружаецца непасрэдна ў магазіны гандлюючых арганізацый БССР і СССР.

—O—

ВУЧОБА МАЛАДЫХ ПІСЬМЕННІКАЎ

Пры кабінеце маладога аўтара Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР пачалі працаваць курсы маладых савецкіх пісьменнікаў. З гарадоў і раёнаў рэспублікі з'ехаліся 22 чалавекі. Курсы прадоўжацца да 1 верасня. Маладыя пісьменнікі вывучаюць рускую і беларускую літаратуру і тэхніку работы над празаічным творам, вершам і драмай. У якасці лектараў запрошаны з Масквы паэт Суркоў, літаратуразнаўцы Ермілаў, Усіевіч, Феўральскі і інш.

—O—

АД РЭДАКЦЫІ

4 студзеня 1938 года ў газеце «Звязда» быў змешчан артыкул пад загалоўкам «У Жлобіне не ліквідуюць вынікі шкодніцтва».

У артыкуле правільна выкрываліся бяздушныя, бюракратычныя адносіны з боку РВК, райпракуратуры і іншых устаноў да сур'ёзных сігналаў і скаргаў працоўных.

Жлобінскі РК КП(б)Б у свой час прыняў спецыяльную пастанову па гэтаму артыкулу, у якім прызнаў правільнасць крытыкі «Звязды» і вызначыў рад мерапрыемстваў па паляпшэнню справы.

Высунутыя ў артыкуле абвінавачанні супроць тав. Кагана, які працуе зараз культпропам Жлобінскага РК КП(б)Б, не пацвердзіліся.

Гэтым рэдакцыя выпраўляе сваю памылку.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

Гастролі Віцебскага Белдзяржтэатра (памяшк. Белдзярждрамтэатра)

16 жніўня

МЯШЧАНЕ

Пач. у 8 г. 30 м. веч. Каса адкрыта з 11.30 да 2 г. дня і з 5 да 8 г. веч.

ДЗЯРЖЦЫРК (Парк імя Горкага) Тэл. 22-725.

СЁННЯ І ШТОДЗЕННА

ЦЫРКАВАЯ ПРАГРАМА

Гастролі цыганскага ансамбля песні і пляскі з удзелам вядомай спявачкі АРЛОВАЙ, і рад іншых нумароў.

Пачатак у 9 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка» «ДРУЗЬЯ ИЗ ТАБОРА»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал» «ГРОЗА»

Кінотэатр «Навіны дня» 1) 1-я Сесія Вярхоўнага Совета БССР 2) Журн. «Союзкинохроники» № 3. 3) Журн. менскай студыі кінохронікі № 21.

Кіно «Парыжская Комуна» ПАД ДАХАМІ ПАРЫЖА

Дзіцячы кінотэатр КОМСАМОЛЬСК

Кіно «Спартак» КНЯЖНА МЭРЫ

МЕНСКАЯ КАНТОРА „МЕТАЛЛОМ“ (г. Менск, Совецкая, 50, тэл. № 21-920).

ДА ЎВАГІ арганізацый, устаноў, домаўпраўленняў, камендантаў, МТМ, МТС, соўгасаў, калгасаў і домаўладальнікаў!

Здавайце «МЕТАЛЛОМУ» маючыйся ў вас металічны лом.

Заводы чорнай металургіі пераапрацоўваюць лом чорных металаў у сталь.

ЗДАДЗІМ ЗАВОДАМ ЛОМ ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ

У КОЖНЫМ ПРАДПРЫЕМСТВЕ, УСТАНОВЕ, АРГАНІЗАЦЫІ І ДОМАЎПРАЎЛЕННІ ЁСЦЬ ЛОМ ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ, ЯКІ ПАВІНЕН БЫЦЬ ЗДАН ПРАМЫСЛОВАСЦІ.

НІ АДЗІН КІЛОГРАМ ЛОМУ НЕ ПАВІНЕН АСТАВАЦЦА НЕСКАРЫСТАНЫМ.

Арганізуйце ачыстку сваіх гаспадарак, двароў і кладовых ад металічнага лому і здавайце «МЕТАЛЛОМУ».

Здадзены лом аплачваецца па наступных прэйскурантных цэнах (зацверджаных па пастанове СТО ад 22 мая 1936 г.) за тону:

жалеза—30 руб.,

чыгун габарыт — 50 руб.,

Чыгун негабарыт—40 руб.,

чыгун гарэлы — 25 руб.,

кровельныя абрэзкі—6 руб.

ЗАГАТОЎКА ЛОМА ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ ПРАВОДЗІЦЦА ПРАЗ ЗАГАТОЎЧЫЯ ПЛЯЦОЎКІ Ў ГАРАДАХ:

МЕНСК — 2-я Незалачная, тэл. № 20-834.

ГОМЕЛЬ — Гарэлае балота, тэл. № 13-08.

ВІЦЕБСК — Арлоўская вул., 31-а, тэл. № 11-65.

МАГІЛЕЎ — Першамайская (Чыгуначны пераезд), тэл. № 90-63.

БАБРУЙСК — вул. 8 дывізіі.

ОРША — Усходняя вул.

РЭЧЫЦА — Тупік, 12.

Апрача таго прыёмка лому праводзіцца прадстаўнікамі (агентамі) канторы «МЕТАЛЛОМ» ва ўсіх гарадах і раёнах БССР.

ДАСТАЎКА ЛОМУ на загатоўчыя пляцоўкі аплачваецца «Металломам» асобна ад кошту лому па расцэнках Соўнаркома.

ЗДАВАЙЦЕ МЕТАЛІЧНЫ ЛОМ!!!

ЗАВОЧНЫ СЕКТАР БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ЮРЫДЫЧНАГА ІНСТЫТУТА

абвяшчае ПРЫЁМ студэнтаў на 1938/39 вучэбны год.

ЗАВОЧНЫ СЕКТАР ЮРЫДЫЧНАГА ІНСТЫТУТА РЫХТУЕ ЮРЫСТАЎ ДЛЯ РАБОТЫ Ў ОРГАНАХ СУДА, ПРАКУРАТУРЫ, СЛЕДСТВА, НАТАРЫЯТА, АДВАКАТУРЫ, АРБІТРАЖА І Ў ЮРЫДЫЧНЫХ АДДЗЕЛАХ ДЗЯРЖАЎНЫХ, КААПЕРАТЫЎНЫХ І ГРАМАДСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ.

Асобы, скончыўшыя завочна юрыдычны інстытут, атрымліваюць дыплом і ўсе правы скончыўшых стацыянарныя юрыдычныя інстытуты. Тэрмін навучання 4 годы.

У інстытут прымаюцца без абмежавання ўзросту грамадзяне, якія маюць сярэднюю асвету (дзесяцігодка, тэхнікум, рабфак), скончыўшыя да 1935 года школу II ступені — дзевяцігодку, або 3-гадовыя на базе сямігодкі прафесіянальныя школы ў БССР ці УССР, а таксама скончыўшыя поўную сярэднюю школу ў парадку экстэрната, здаўшыя прыёмныя іспыты, згодна ўстаноўленым правілам прыёму ў ВНУ.

Скончыўшыя дзесяцігодку і маючыя па асноўных прадметах адзнаку «выдатна», а па астатніх прадметах (маляванне, чарчэнне, спевы, музыка, фізкультура) адзнаку «добра», а таксама з вышэйшай асветай прымаюцца без іспытаў.

Заяву аб прыёме з прыкладаннем атэстата сярэдняй школы, аўтабіяграфіі, даведкі з месца работы з указаннем нумара пашпарта і трох засведчаных фотакартак падаваць у завочны сектар юрыдычнага інстытута да 1 верасня па адрасу: гор. Менск, Універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, пакой 314. Тэл. 20-753.

НА ІСПЫТЫ З'ЯЎЛЯЦЦА ПА ВЫКЛІКУ.

Пачатак заняткаў 15 верасня.

ДЫРЭКЦЫЯ.

УСЁ ДЛЯ РАМОНТУ І АБСТАЛЯВАННЯ КВАТЭР І ПАКОЯЎ

МЕНГОРПРОМГАНДЛЕМ

ЗАВЕЗЕНА Ў СВАЕ МАГАЗІНЫ:

магазін № 15 (вул. Дзем'яна Беднага, 2), магазін № 19 (Комсамольская, 5), магазін № 25 (Чэрвеньскі рынак), магазін № 41 (Пл. «8 сакавіка», 2), магазін № 42 (Совецкая, 59), магазін № 43 (Пл. «8 сакавіка», 12), магазін № 46 (Вольная, 1), магазін № 47 (Конны рынак), магазін № 51 (Пляц волі, 33), магазін № 52 (Пляц Волі, 33), магазін № 54 (Комсамольская, 8), ларок № 1 (Конны рынак), ларок № 29 (Чэрвеньскі рынак), павільён № 3 (Старажоўскі рынак), павільён № 4 (Чэрвеньскі рынак), павільён № 5 (Юбілейная плошча).

у вялікім асартыменце наступныя тавары:

ФАРБЫ МАСЛЯНЫЯ ВЫШЭЙШАЙ ЯКАСЦІ (на натуральнай і штучнай аліфе),

колеры: БЕЛЫ, БЛАКІТНЫ, СЛАНОВАЯ КОСЦЬ, СІНЯЯ І ПАЛАВАЯ

ФАРБЫ: эмалевыя ўсіх сартоў, мастацкія ўсіх сартоў, сухія, алі фрэйныя, казаінавыя.

ультрамарын, медны купарос, кісці мастацкія і малярныя ўсіх размераў

АЛІФА АКСОЛЬ ШТУЧНАЯ

фарба для жалезных дахаў, спірт для прымусаў

вялікі выбар ШПАЛЕРАЎ розных фабрык

У вялікім выбары СКАБЯНЫЯ І ГАСПАДАРЧЫЯ ТАВАРЫ пліты, чыгунныя дзверкі, поўдзверкі, засаўкі і розная фарфаравая фаянсавая і шкляная пасуда.

МЕНГОРПРОМГАНДАЛЬ.

МЕНСКІ ПЕДІНСТЫТУТ імя А. М. Горкага

абвяшчае НАБОР у АСПІРАНТУРУ

ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ: руская мова, беларуская мова, руская літаратура, беларуская літаратура, усеагульная літаратура.

У аспірантуру прымаюцца асобы, скончыўшыя вышэйшую навучальную ўстанову ва ўросце да 35 год.

Паступаючыя падаюць заяву на імя дырэкцыі інстытута з наступнымі дакументамі: дакумент аб заканчэнні вышэйшай асветы, копія працоўнага спіса, запоўненая анкета па ўліку кадраў, водгукі і характарыстыкі грамадскіх арганізацый і ўстаноў.

Прыём заяў да 20 жніўня.

Калёквіум для паступаючых па дыямату, гістмату, па адной з замежных моў і па спецыяльнасці праводзіцца з 25 жніўня па 10 верасня.

Пачатак заняткаў 1 кастрычніка 1938 г.

ДЫРЭКЦЫЯ.

АРШАНСКІ НАСТАЎНІЦКІ ІНСТЫТУТ

АБВЯШЧАЕ, што ПРАЦЯГНУТ ТЭРМІН падачы дакументаў для паступлення на ФАКУЛЬТЭТЫ: гістарычны, мовы і літаратуры з аддзяленнямі рускім і беларускім.

У інстытут прымаюцца асобы ва ўзросце да 40 год, скончыўшыя 9 класаў сярэдняй школы.

Паступаючыя будуць трымаць іспыты на гістарычны факультэт па гісторыі, геаграфіі, рускай мове; на літаратурны факультэт — па рускай мове, літаратуры і гісторыі. Іспытаў па матэматыцы, фізіцы, хіміі, палітграмаце, замежнай мове не будзе.

Асобы, вытрымаўшыя іспыты па пералічаных вышэй прадметах у іншыя ВНУ, але незалічаныя ў іх з-за адсутнасці месц, будуць прыняты ў Аршанскі настаўніцкі інстытут без іспытаў.

Паступаючыя забяспечваюцца інтэрнатам і стыпендыяй на агульных падставах.

Дакументы, указаныя ў правілах прыёму ў ВНУ, накіроўваць па адрасу: гор. Орша, вул. імя Сталіна, 12.

ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ ПА ТЭЛЕФОНУ 25-384

ІНСТЫТУТ МІКРАБІЯЛОГІІ І ЭПІДЭМІЯЛОГІІ БССР

ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ЎСІХ ЛЯЧЭБНЫХ УСТАНОЎ,

што з 15 жніўня

ПРЫЁМ АНАЛІЗАЎ НА РЭАКЦЫЮ ВАСЕРМАНА І БОРДЭ-ЖАНГУ НА СКЛЕРОМУ

У ІНСТЫТУЦЕ СПЫНЯЕЦЦА

Указаныя аналізы будуць праводзіцца ў Клінічным гарадку, у 4-м корпусе.

Падстава: загад па Народнаму камісарыяту аховы здароўя БССР за № 31

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. Тэлефоны рэдакцыі: рэдактара—21-352; намесніка рэдактара—25-188; сакратарыята—20-830 АДДЗЕЛАЎ: партыйнага—21-353, совецкага будаўніцтва і гандлю—22-412 прамысловага—21-356, сельскагаспадарчага—21-846, літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955, мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-188, аддзела пісем — 20-844, 21-399, 21-885, ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556, аб'яў — 25-384

Уп. Галоўлітбела № К—5578. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К., М., Б.